Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 146 (2447). 25 СЕШАНБА ИЮНЬ, 1974 й

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тошкент консерва заводида пойтахт областининг миришкор боғбонлари ва деҳқонлари етиштирган саҳий ёз неъматларини қайта ишлаш мавсуми бошланди. Корхона коллективи қисқа фурсатда 1 миллионга яқин шартли банка қулупнай, олча, олма, каби мева шарбатлари, консервалар тайёрлади. Ҳозир консерва тайёрлаш кенг кўламда давом этаяпти.

СУРАТЛАРДА: юқорида — мева цехида бодринг консервалари тайёрлаш пайти; пастда— илғор қиём пиширувчилардан (чапдан ўнгга) Мария Соколова билан Вера Шкрет қиём пишириш жараёнида.

М. Нуриддинов фотолари.

Халқ маорифи тараққиёти

Бугун

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ҳузуридаги Т. Н. Қориниёзов номли педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти ташаббуси билан республикада халқ маорифининг тараққиёти масалаларига бағишланган конференция ўз ишини бошлади. Бу анжуман Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил қилинганлигининг 50 йиллик юбилейи муносабати билан ўтказилмоқда.

Конференцияга пойтахтимиздаги илмий-тадқиқот муассасалари, министрликлар, олий ўқув юртлари, халқ маорифи органларининг ходимлари ва олимлар таклиф қилинган.

Шу муносабат билан педагогика фанлари илмий-тадқиқот институтининг илмий секретари, педагогика фанлари кандидати Роза Александровна Полуянова конференция ишини шарҳлаб мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди:

— Ўтмишда саводсиз ҳисобланган диёримиз эндиликда саводхон ва зиёли ўлкага айланиб кетди. Ўзбекистон ҳозирги пайтда ўзининг қатор мактаблари, болалар муассасалари, ҳунар-техника билим юртлари, техникумлари, олий ўқув юртлари ва кўпгина илмий марказлари билан ҳақли равишда фахрланади. Ўзбек халқи бундай катта муваффақиятга улуғ Ленин ғояларининг тантанаси, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг оламшумул ғалабаси, мамлакатимиз кўп миллатли халқларининг яқиндан берган кўмаги туфайлигина эришди. Бу анжуманни ўтказишдан мақсад халқ маорифи соҳасида эришилган ютуқларни атрофлича таҳлил қилиш, ютуқларимизни кўз-кўз этиш, ўсиб келаётган ёш авлодни ҳар томонлама тарбиялаш борасида бажарилиши лозим бўлган вазифалар ҳақида атрофлича фикрлашиб олишдир.

1914—1915 йилларда ҳозирги Совет Ўзбекистони территориясида атиги 171 та рус тузем мактаби бўлиб, уларда бор-йўғи 18 минг бола таълим олган. Партия ва ҳукуматимизнинг чексиз ғамхўрлиги туфайли Ўзбекистонда халқ маорифи жуда ҳам ривожланиб кетди. Шу йилнинг маълумотларига кўра республикамизда барча типдаги мактабларнинг умумий сони 9300 тадан ошиб кетган. Уларда 3500 мингдан зиёд ўғил ва қизларимиз ўқимоқда. 450 мингдан ортиқ эркатой мактабгача ёшдаги муассасалар қучоғида тарбия кўрмоқда. Булардан ташқари жуда кўплаб пионер уйлари ва саройлари, ёш техниклар ва натуралистлар станциялари, туристик ва пионер лагерлари, спорт муассасалари ишлаб турибди.

Халқ маорифида 240 мингдан ортиқ ўқитувчи, инструктор, методист ишламоқда. Булардан ташқари 173 техникум, 180 дан ортиқ ҳунар-техника билим юрти, 43 олий ўқув юрти республикада таълимни ривожлантиришга катта ҳисса қўшмоқда.

Пайтдан фойдаланиб республикамизда халқ маорифини ривожлантиришга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган, бутун ҳаётини ишга сафарбар этган кишиларнинг номини эслаб ўтиш лозим. Ўзбек совет маданиятининг асосчиларидан бири Ҳамза, ёзувчи Садриддин Айний, педагог олим Абдулла Авлоний, Абдуқодир Шакурий, В. Д. Фигельский, В. Ф. Любенцов, Н. П. Архангельский, Т. Қориниёзов ва бошқалардир.

Конференцияда институт бўлим мудири, педагогика фанлари кандидати С. С. Раҳимова «Республикада ёш авлодни тарбиялашда ленинча коммунистик принципларни амалга ошириш», институт директори ўринбосари, педагогика фанлари кандидати А. З. Зуннуновнинг «Ўзбекистонда адабиётни ўқитишнинг методик ривожланиши» ва бошқа бир қатор олимларнинг турли мавзулардаги докладлари тингланади.

Конференцияда тингланган ва муҳокама қилинган бир қатор докладлар махсус китоб ҳолида нашр этилиб, республика халқ маорифи ходимларига тарқатилади.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ МЕҲНАТ ВАХТАСИ

ПОЙТАХТ РАПОРТИ

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб

Бугун

тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили 1974 йил биринчи ярми маҳсулот реализацияси ва буюмларнинг кўпгина муҳим турларини ишлаб чиқариш давлат планини муддатидан илгари адо этдилар.

Давлат планлари ва юксак социалистик мажбуриятларини адо этишда В. И. Ленин номидаги электрон-техника, «Миконд», трактор заводларининг, В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг, «Юлдуз» тикувчилик фирмаси, 2-ун комбинати, гуруч комбинати, бош кийимлари ва чарм буюмлари фабрикаларининг коллективлари энг яхши кўрсаткичларга эришди.

Саноат ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 9,4 процент ўсди, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг саксон процентдан зиёди меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

Шаҳар саноат корхоналари ой охирига қадар пландан ташқари яна 30 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарадилар ва реализация қиладилар.

Моҳир қуювчилар

Корхона коллективининг юбилей йилига қабул қилган социалистик мажбуриятларида маҳсулотлар турини кўпайтириш, сифатини яхшилаш масалаларига алоҳида эътибор берилган. Чунки, шаҳримизда қурилаётган кўп қаватли бинолар ўзига хос санитария-техника жиҳозларини талаб қилади. Шунинг учун санитария-техника жиҳозлари заводининг коллективи ишлаб чиқариш жараёнини такомиллаштириш билан маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириб, унинг сифатини яхшилаб бормоқда. Шу йилнинг ўзида корхонада кўп қаватли биноларга мўлжалланган вентиляция жиҳозлари ва тарновлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бундай жиҳозларга кундан-кунга талаб ортиб бормоқда. Корхонада шаҳримиз юбилей объектларидан келган буюртмаларни бажарилишига катта эътибор беріляпти. Яқинда Т. Стукалов бошқараётган монтаж цехининг коллективи иш жараёнини комплекс ҳолда қайтадан ташкил қилиб, 68 квартирали биноларга мўлжалланган жиҳозларни муддатидан 18 соат илгари бажарадиган бўлди. Цехда ишчи кучини кўпайтирмаган ҳолда ички резервларни ишга солиш ҳисобига, меҳнат унумдорлигининг 1,5 баравар ўсишига эришилди. Цехнинг моҳир пайвандчиси Т. Ҳакимовнинг таклифи натижасида қисқа диаметрли қувурлардан тежаш имкони яратилди.

Юбилей шарафига бошланган меҳнат беллашувида қуюв цехининг коллективи катта ютуқларини қўлга киритмоқда. Кейинги пайтда цехнинг моҳир қуювчилари Тожибой Миржалилов, Акром Ҳолбоев ва Ҳусан Мақсудовларнинг таклифи асосида газ ва водопровод жиҳозларини тайёрлаш ярим конвейер усулига кўчирилди. Бу эса цехда 3 ишчи кучини тежаш билан маҳсулот сифатини бир мунча яхшилади. Шунингдек, цехда илгари бошқа шаҳарлардан келтириладиган газопровод люкларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу йил худди шундай жиҳозлардан 10 мингдан зиёд тайёрланади. Цехда ишни бир меъёрда ташкил қилиш мақсадида қўшимча битта чўян эритиш печи ишга туширилди. Ишлаб чиқариш жараёнининг такомиллашиб бориши цех коллективига вақтдан ўзиб ишлаш имконини бермоқда.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● **КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний кеча Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлик комитетининг раиси ўртоқ Ю. В. Андроповга Ленин ордени билан «Ўроқ ва Болға» олтин медалини топширди. Ўртоқ Ю. В. Андропов бу юксак мукофотга Коммунистик партия ва Совет ҳукумати олдидаги катта хизматлари ҳамда туғилган кунининг 60 йиллиги муносабати билан сазовор бўлди.**

● Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Халқаро саноат-иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик тараққиёти» халқаро конференциясининг қатнашчиларига табрик телеграммаси ва тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессиясини 1974 йил 25 июлда Москвада чақириш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

● **Совет ҳукуматининг таклифига биноан Покистон Ислом Республикасининг Бош министри З. А. Бхутто шу йил июль ойининг биринчи ярмида расмий визит билан Москвага келади.**

ЯХШИ ТАКЛИФ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг 1-тўқув фабрикасидаги Г. Я. Серпов бошчилик қилаётган калавалаш-тандалаш цехи меҳнаткашлари ЎзССР ва Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик тўйи ҳамда комбинат ишга тушганига 40 йил тўлиши муносабати билан социалистик мусобақани кучайтириб, ажойиб меҳнат ғалабаларини қўлга киритмоқда. Цех коллективи ўтган ой план-топшириқларини 112 процент бажарди.

М. Ҳусниддинова, Р. Нуриева, Л. Васильева, Л. Свенкова сингари калаваловчи-тандаловчилар смена план-топшириқларини 116—118 процент адо этиб, ҳамкасблари ўртасида эътибор қозонишяпти.

Яқинда цех азаматлари йил бошида қабул қилган мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, планга қўшимча яна 60 тонна сифатли калава ишлаб чиқаришга, чиқиндилар миқдорини 30 процент камайтиришга қарор қилдилар.

Тошкент подшипниклар ремонти заводининг коллективи қишлоқ механизаторларининг кўпгина буюртмаларини тайёрлаб бермоқда. Ҳозир корхонада пахта териш машиналари, тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалиги техникаси учун турли хил диаметрдаги подшипниклар ишлаб чиқарилмоқда. Мана бу суратда заводнинг зарбдор шлифовкачиларидан Любовь Корнилова билан Светлана Федоренчик акс этган. Бу ишчилар 1976 йил ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

Шижоаткорлар

Кам ишчи кучи сарфлаган ҳолда кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқарамиз! деган шиор остида давом этаётган меҳнат беллашувида агрегат заводининг комсомол-ёшлари қувончли ютуқларни қўлга киритмоқда. Корхонада кўп вақтлардан буён илғорликни қўлдан бермай келаётган А. Келдиалиев бошлиқ комсомол-ёшлардан иборат фрезерчилар бригадаси иш соатларидан унумли фойдаланган ҳолда юқори меҳнат унумдорлигига эришмоқда. Бу илғор коллектив изидан бораётган Е. Смисалов бошлиқ йиғувчи-слесарлар бригадаси ҳам кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилашда бошқаларга ўрнак бўлмоқда. Корхона партия ва касаба союз комитети ёшларга аралаш касб ўргатиш ишларига катта эътибор бермоқда. Шунинг учун ҳам ёшлар орасида вақтдан ўзиб ишловчилар сафи кундан-кунга ортиб бораяпти.

Яқинда корхонанинг К. Ҳайдаралиев, Б. Содиқов, Р. Шокиров каби комсомол-ёшлари 1975 йил ҳисобига маҳсулот берабошлаган эди. Бугун уларнинг сафига яна икки киши Ю. Крупин ва В. Колотков қўшилди. Ўз малакаларини тинмай ошириб бораётган комсомол-ёшлар заводнинг тўртинчи механика цехида бошланган меҳнат беллашувида ғолиблик қилмоқдалар.

●ШАҲАР—ҚИШЛОҚҚА

ПАХТАКОРЛАР ҲУЗУРИДА

Фрунзе районидаги 2-маданият уйи ҳамиша санъатсевар йигит-қизлар билан гавжум бўлади. Маданият уйида фортепьяно, баян, бичиш-тикиш тўгараклари ҳам ишлаб турибди.

Маданият уйи ҳаваскорлари шаҳримиз меҳнат аҳлига хизмат қилишдан ташқари пойтахт области районлари ҳамда Сирдарё областида бўлиб, ўз санъатлари билан қишлоқ меҳнаткашларини хушнуд этмоқдалар.

Коллектив яқинда Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли, «Коммунизм», Чиноз районидаги «Москва», Охунбобоев номли, Қуйичирчиқ районидаги «Полярная Звезда», Сирдарё областининг 17-совхозида бўлиб, меҳнаткашларга концерт қўйиб бердилар.

В. Абдураҳмонова, А. Усмонова, Н. Тошмуродова, М. Юнатов сингари хонанда ва созандаларнинг Ватан, Коммунистик партия, серқуёш Ўзбекистонни madҳ этувчи жарангдор куй, дилрабо қўшиқлари пахтакорлар дилига ҳузур бағишлади.

Республика юбилейига қадар маданият уйи санъаткорлари Жиззах области пахтакорлари ҳузурида ҳам бир неча бор бўладилар.

ЯХНА ИЧИМЛИК

Ленин район ошхоналар трестига қарашли Болгар даҳасидаги лимонад цехи коллективи шу кунларда пландагидан зиёд лимонад ишлаб чиқармоқда. Шунинг билан бирга, пирожное маҳсулотлари етказиб бериш кунлик топшириғи ҳам ошириб бажариляпти.

Цех коллективи морс яхна ичимлик тайёрлашни йўлга қўйди. Янги морс ишлаб чиқарувчи агрегатдан дастлабки икки тонна муздек ичимлик шаҳарликларга етказиб берилди. Яқин бир ҳафта ичида цехда морс ичимлиги тайёрлаш ҳозиргига қараганда икки-уч баравар ошади.

Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

КЕЧА

лимонад цехида мороженое ишлаб чиқариш учун янги ускуналар ўрнатила бошланди.

Бир техникумда

Янги жиҳозлар

Н. Ғаниев номли Тошкент кино техникуми партия, комсомол комитети студентларнинг пухта билим олишлари учун барча шароитларни яратмоқда.

Бу йил техникум аудиторияларига юз минг сўмликдан зиёд янги замонавий жиҳозлар ўрнатиш план-лаштирилган.

Яқинда дарс жараёнида қўл келаётган «Украина-4М» маркали замонавий кино аппаратларидан иккитасини олган эдик,— дейди техникум директори Қ. Баҳодиров.— Бу аппаратлар барча хусусиятлари билан эски киноаппаратлардан афзал. Бундай аппаратлардан йил охиригача ўнта оламиз.

Бугун

овозни нормаллаштириб берувчи «Звук-1,25» маркали янги аппаратлардан иккитаси ўрнатилди. Шу кунларда жами 3 минг сўмликдан зиёд электротехника аппаратлари монтаж қилиняпти.

Юбилей объектларига

Техникум студентлари ўтган йилги меҳнат семестри давомида «Главташкентстрой» бинокорлари билан ҳамкорликда меҳнат қилиб, бир неча ўн минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарган эдилар. Бундан ташқари ёзги каникул давомида пойтахтимиз области районларининг сабзавоткорларига ҳам яқиндан ёрдам беришганди.

Техникум студент қурилиш отрядининг бу йилги режалари янада катта. Улар юбилей объектларида ишлашга азму-қарор қилишди.

Студентларнинг бир группаси бу йил ҳам «Главташкентстр о й» қурилиш ташкилотларида меҳнат қилади. Яна бир неча кундан кейин техникум студентлари объектларга жўнаб кетишади.

Ҳар йилдагидек бу йил ҳам техникум студентларининг бир группаси шаҳримизнинг Оржоникидзе, Калинин районларидаги совхозларда бўлиб, сабзавот ва меваларни йиғишда колхозчиларга яқиндан кўмаклашадилар.

Тошкент шаҳар ижроия комитетида

МЕДИЦИНА ХИЗМАТИНИ ЯХШИЛАШ УЧУН

Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети шаҳар аҳолисига тез медицина ёрдами кўрсатишнинг аҳволини кўриб чиқди. Шаҳар тез ёрдам станцияси тез ёрдам клиник касалхонаси билан бирлашганидан сўнг ягона даволаш базаси ташкил топди. Тез ёрдам станциясига қўшимча ихтисослашган санитария автотранспорти йўналтирилганлиги натижасида ҳозирги вақтда бир вақтнинг ўзида линияда бир йўла 100 машина ишлаб турибди. Диспетчерлик хонаси қайтадан жиҳозланди, электр ва товуш сигнализацияси бўлган хабар узатиш столлари ўрнатилди.

Лекин шу билан бирга, дейилади қабул қилинган қарорда, шаҳар тез медицина ёрдами хизматининг фаолиятида ҳали қатор камчиликлар мавжуд.

Шаҳар аҳолисига медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш, тез ёрдам хизмати моддий-техника базасини мустаҳкамлаш мақсадида Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети 1974 йилда ўқишни тугатган 50 врачни доимий ишлаш учун тез ёрдам хизматига йўллаш, шаҳар медицина муассасаларида ишлаб турган врачлардан 30 кишини тез ёрдам системасига икки ой муҳлат билан командировка қилиш ҳақида қарор қабул қилди. Кейинчалик командировкадаги врачларни уларнинг ҳамкасблари алмаштириб туришади. Шунингдек, йўлга чиқадиган машиналар сонини кўпайтириш, уларни замонавий радио аппаратлари билан жиҳозлаш, тез ёрдам хизмати телефон алоқасини яхшилашга қаратилган конкрет тадбирлар ҳам қабул қилинди.

Лейпциг — Германия Демократик Республикасининг катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳри, мамлакатнинг йирик маданий ва саноат марказни ҳисобланади. Бу ерда катта-катта халқаро ярмаркалар ҳам тез-тез уюштириб турилади.

СУРАТДА: Лейпциг шаҳрининг марказида.

А. Стужин фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Республика бўйлаб

Хушхабарлар

Самарқанд шаҳар чеккасидаги Чўпонота тепалигида янги кучли «Якорь» телетранслятори ўрнатилди. У Тошкент телевидениеси биринчи программасини қабул қилиб олиш доирасини анчагина кенгайтириш имконини беради. Йил охирига қадар у ерда иккинчи программадан оддий ва рангли тасвирларда кўрсатувлари олиб эшиттириш учун Чехословакиядан келтирилган «Зона» передатчиги ҳам ўрнатилади.

ОҚҚЎРҒОН. Бу ердаги тажриба балиқчилик комбинатида етиштирилган дўнгбош балиқ чавоқлари самолётларда Қозоғистонга жўнатилди. Бу балиқчалар Бухтарма сув омборига қўйиб юборилади. Тожикистон ва Ўзбекистондаги кўл-ҳовузлар ҳам балиқ чавоқларини шу ердан олишади. Бу йил балиқчилик хўжаликларига дўнгбош, амур, ялтироқ карп ва бошқа балиқларнинг 120—130 миллион чавоқини жўнатиш мўлжалланган.

«Фарҳод» Андижонга келди

Андижон жамоатчилиги «Фарҳод» комсомол отряди қатнашчиларининг биринчи группасини шодиёна кутиб олди. Республиканинг турли областларидан йўлланма олган юз йигит-қиз Бутуниттифоқ зарбдор комсомол қурилиши — Андижон сув омбори қурувчиларининг коллективига қўшилиш учун бу ерга етиб келишди.

Қисқача митингдан сўнг «Фарҳод» отрядининг аъзолари Андижон сув омбори қурилиши майдонига, иш жойларига йўл олдилар.

Канал қурилмоқда

ТЕРМИЗ. Амударё соҳилида қурила бошланган канал Термиз районидаги Ленин номли колхозининг 400 гектар пахтазорини сув билан таъминлайди. Иккита насос станцияси қурилмоқда. Насос станциялари сувни 24 метр баландликка кўтариб беради. Қурувчилар Амударё сувини июль ойининг биринчи ўн кунлигидаёқ далаларга юборишга аҳд қилдилар. (ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

✦ **БУДАПЕШТ.** **Бу йил Венгриядаги олий ўқув юртлари қишлоқ хўжалиги учун қарийб 1.800 ёш мутахассис тайёрлаб чиқаради.**

ВХР партия, ҳукумати ёш мутахассислар тайёрлашга катта эътибор бермоқдалар. Ҳозирги вақтда мамлакат ишлаб чиқариш кооперативларида ва давлат хўжаликларида салкам 10 минг инженер, 28 минг техник ва 60 минг малакали ишчи ишлаб турибди.

✦ БОНН. Ғарбий Германиянинг 17 шаҳрида Ҳинди-Хитой халқи билан бирдамлик ойлиги бошланди. Ойликни «Вьетнам билан халқаро бирдамлик» ташкилоти ўтказмоқда. Ойлик доирасида митинг ва йиғилишлар ўтказилмоқда. Виставкалар ташкил қилинди. Ҳинди-Хитой халқларига ёрдам ва мадад беришга даъват этувчи варақалар тарқатилди.

✦ **ЛОНДОН. Ўз сафларида қарийб 1,4 миллион кишини бирлаштириб турган машинасозлик саноати ходимларининг бирлашган касаба союзи Англия саноатининг бутун бир қанча тармоқлари ва молия ташкилотларини национализация қилишни талаб қилиб чиқди.**

✦ ГАВАНА. Куба билан Аргентина ўртасида савдо-иқтисодий алоқалар кенгайиб бормоқда. Куба пойтахтида Камагуэй шаҳри яқинида йирик гўшт комбинати қуриш тўғрисида тузилган битим имзоланди. Битим шартларига кўра Аргентинанинг «Сей инхенериа» фирмаси комбинатни қуриш учун лойиҳа ҳужжатларини тайёрлайди. Унга машина-ускуналар етказиб беради, ҳамда объектни монтаж қилиш ва ишга туширишда кўмаклашади.

✦ **ЛАГОС. Пойтахтдаги «Метро» кинотеатрида «Ҳалоскорлик» совет киноэпопеясининг премьераси бўлиб ўтди. Кўрик вақтида намойиш қилинган «Берлин учун жанг» ва «Сўнгги штурм» кинофильмлари зўр қизиқиш туғдирди ва ҳозир бўлганлар томонидан самимий кутиб олинди.**

(ТАСС).

● Ўрнак олса арзийди ● Масъулиятни ҳис этиб ● Депо қурилишидаги нуқсонлар ● Бунёдкорларнинг ибратли иши

ЦЕХ ГРУППАЛАРИГА ТАЯНИБ

Халқ назоратчиларининг ишда эришадиган ютуғи кўп жиҳатдан корхона ва ташкилотларнинг бош группалари ўз фаолиятларида цех группаларига қанчалик таянаётгани, цех группалари ишига қанчалик оқилона ва планли йўл-йўриқ кўрсатаётганлигига боғлиқдир. Худди мана шундай йўсинда бугун Тошкент трактор заводи халқ контроли группаси (раиси Е. С. Соколенко) ишига тўхтаб ўтмоқчи эдик.

Шуни айтиш керакки, бу ерда ҳисобот-сайлов кампаниясидан сўнг цех группалари раислари билан семинарлар ўтказилди, «СССР халқ контроли органлари тўғрисидаги Низом» ўрганилди, цех группаларига иш планларини тузишда, текширувларни уюштириш ва бу текширув натижаларини бажаришда ёрдам кўрсатилди.

Заводда 8-цех (раиси В. А. Анисин), 18-цех (раиси Г. П. Соловьев), 25-цех (раиси А. И. Гушчин), 24-цех (раиси Т. А. Грибова) группалари актив ҳаракат қилмоқда.

Жумладан, 24-цех халқ контроли группаси ўз ишини ишлаб чиқаришнинг муҳим масалаларини қамраб олган план бўйича ташкил этади. Барча текширув натижалари коллективга етказилади, нуқсонлар ва тартибсизликларга барҳам бериш бўйича чора-тадбирлар белгиланади.

Бу йили цех назоратчилари электр-энергияни иқтисод қилиш бўйича бир қатор текширувлар ўтказдилар. Ана шунинг натижасида бекор туриб қолиш ҳолларига барҳам берилди, станок ва жиҳозлардан фойдаланишда етарли тартиб ўрнатилди. Халқ назоратчилари бўяш участкасидаги деталлар ҳисобига ҳам бутун диққат-эътиборларини қаратмоқдалар. Уларнинг таклифи билан ёқилғи-мойлаш материаллари омборида етарли тартиб ўрнатилди, буюмларнинг сифатини яхшилашга қаратилган катта ишлар амалга оширилди. Ана шу мақсадда барча участкаларда постлар ташкил этилди. Бу постлар ишлаб чиқарилаётган ҳамма маҳсулотларни текширади, ҳар бир брак маҳсулот ишлаб чиқариш ҳоллари ишчи мажлисларида муҳокама қилинадиган бўлди, халқ контроли варақалари чиқарилди, текширув натижалари цех партия мажлисига етказилди.

Группа раиси Т. А. Грибова ҳам ишни оқилона ташкил этаяпти. У текширувларга барча халқ назоратчиларини жалб этмоқда. Бу ерда ҳар бир киши аниқ топшириққа эга, улар бажарилган ишлар тўғрисида группа олдида ҳисобот беришади. Цех халқ назоратчилари коллектив ўртасида катта обрў-эътибор қозонган. Шунинг учун ҳам уларнинг олдига таклифлар билан келишади, камчилик ва ишда йўл қўйилаётган тартибсизликлар тўғрисида сигнал берилади.

Бироқ, айрим цехларнинг халқ контроли группалари ҳали ҳам кўнгилдагидек ишлаётгани йўқ. Завод группаси бўлса уларнинг эътиборини ишлаб чиқаришнинг энг муҳим участкаларига қаратмаяпти. Ана шунинг натижасида кўпгина цех группалари иккинчи даражали масалаларни муҳокама қиладилар, бу ерларда текширувлар онда-сонда ўтказилади, бу текширувларда кўпгина халқ назоратчилари иштирок этишмайди, группаларнинг йиғилишлари ўтказилмайди, уларнинг ўқуви ташкил этилмаган.

Шаҳар халқ контроли комитети трактор заводи халқ контроли группасининг цех халқ контроли группалари фаолиятига раҳбарлиги тўғрисидаги масалани қараб чиқиб, завод халқ контроли группаси зиммасига мавжуд камчиликларга барҳам беришни, назоратчиларга бутун диққат-эътиборни давлат план ва топшириқларининг бажарилиши устидан назоратни кучайтириш, партия ташкилоти ва хўжалик раҳбарларига эса хўжасизликка барҳам беришда, талон-тарож ҳолларининг олдини олишда, давлат ва меҳнат интизомининг бузилишига йўл қўймасликда яқиндан амалий ёрдам кўрсатиш вазифаларини юклади.

Н. ДЕНИСОВА,
шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори.

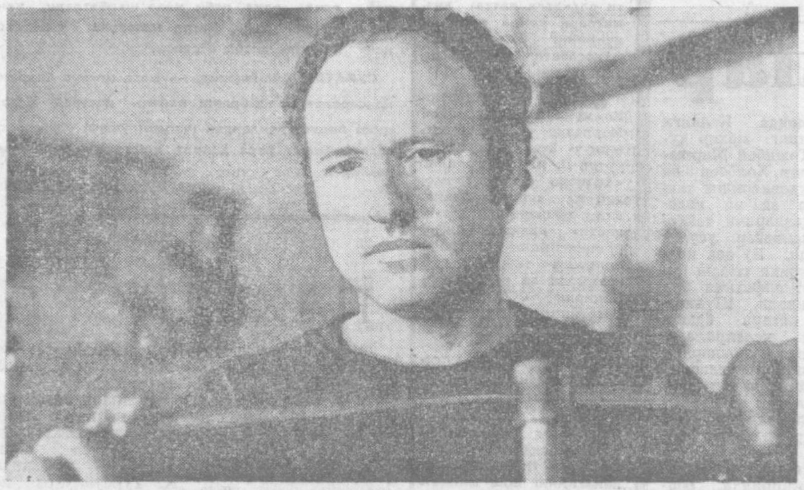

Маҳсулот сифатини ошириш, хом ашё ва электр энергиясидан тежаб-тергаб фойдаланиш меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига риоя қилиш масалалари геологоразведка заводи халқ назоратчиларининг доимий диққат-эътиборида турган масалалардир.

СУРАТДА: халқ контроли активистларидан бири, илғор тоқарь А. Шраменко.

М. Нуриддинов фотоси.

◆ БУГУН ЮБИЛЕЙ ОБЪЕКТЛАРИДА

Унутилган мажбуриятлар

◆ «ПРОМВЕНТИЛЯЦИЯ» ТРЕСТИ ҲАВО УТКАЗГИЧЛАРНИ ЎРНАТИШНИ КЕТГА СУРЯПТИ.
◆ АЛЮМИН ВИТРАЖЛАР, ОСМА ШИП КОНСТРУКЦИЯЛАРИ ЕТКАЗИБ БЕРИЛМАЯПТИ.
◆ ОБЪЕКТДА УМУМИЙ ҚУРУВЧИЛАР СОНИНИНГ УЧДАН БИР ҚИСМИГИНА ИШЛАМОҚДА.

Тез орада шаҳримиз марказини Ўзбекистон кўчасида кўкка бўй чўзаётган «Ўзбекбирлашув»нинг Матлуботчилар уйи корпуслари комплекси безайди. Комплекс асосан 740 ўринли клубли ўн беш қаватли маъмурий корпус, кутубхона, кўргазма ва спорт заллари, поликлиника, ресторан, меҳмонхонадан ташкил топади. Муҳташам бино Киевдаги тажриба лойиҳалари илмий-текшириш институти коллективи машаққатли меҳнатининг мевасидир.

Бу ерда бош пудрат ишларини 11-«Висотстрой» трести 69-қурилиш бошқармаси олиб бормоқда. Биз ҳозир бош пудратчилар ҳақида эмас, балки унинг ўнга яқин ёрдамчи пудратчиларидан бири тўғрисида фикр юритмоқчимиз. Бу ерда кўплар қатори «Промвентиляция» трести ҳам ишлаши керак. «Промвентиляция» трести зиммасига ҳаво ўтказгичлар, вентилятор қувурларини монтаж қилиш юклатилган. Иш бу ерда қалашиб ётибди. Бироқ трест қурилишга атиги тўрттагина қурувчи ажратган...

Олдимизда кейинги икки ойда ўтказилган планеркаларнинг қарорлари турибди. Биринчи қарордаёқ қуйидаги сўзларни ўқидик. «Ушбу кундан эътиборан «Промвентиляция» трести бош инженери ўртоқ Людкинга қуйидаги ишларни тезликда амалга ошириш лозимлиги уқтирилсин». Кейинги кўп мажлис қарорларида ҳам худди шу каби мазмундаги сўзларни ўқидик. Ҳар сафар планёркаларда трест бошлиқлари айтилган танқидий фикрлардан етарли хулоса чиқаришларига бош пудратчини ишонтириб, тантанали ваъда беришар, планёркалардан кейин буни ёддан чиқаришар экан. Улар биринчи кварталда бор-йўғи ўн беш минг сўмлик иш бажаришни керак эди. Аммо бажаришмади.

Аслини олганда, ўн беш минг сўм бундай улкан қурилишда унча ҳал қилувчи роль ўйнамайдиган кўринади. Лекин бу трестнинг иш суръати бошқа ташкилотларга таъсир этади. Агар «Промвентиляция» трести ҳаво ўтказгичларни ўрнатмаса, «Термоизоляция» тресги девор ва шипни изоляция қила олмайди. Бу иш амалга ошмаса, бош пудратчи синч ўрната олмайди. Охири бориб Пардозлаш трестининг 28-қурилиш бошқармаси сайқалчиларига иш фронти бўлмайди. Қурилишда бу ишлар худди ҳалқадек бир-бирига боғланган. Агар бирор ҳалқа узулгудек бўлса, бошқа ишлар бажарилмай қолади.

Худди шундай занжирнинг битта ҳалқасини «Ташсантехгазмонтаж» тресги 1-монтаж бошқармаси ташкил этади. Улар биринчи кварталга белгиланган 20 минг сўмлик иш бажариш ҳақидаги планни тўртдан бирини ҳам бажаришаолмади. Шунинг учун баъзи бошқа ташкилотлар ҳам тузук ишлай олишмади.

Энди 11-«Висотстрой» трести 69-қурилиш бошқармасининг В. Тучков бошлиқ участкаси бош пудратчилари ҳақида фикр юритмоқчимиз. Бош пудратчи ҳам кейинги пайтларда на квартал, на май ойи планини бажараолди. Хўш, бунга сабаб нима? Бунга сабаб таъминотчиларнинг ўз вақтида материаллар етказиб бермаётгандир.

Таъминотчилар эса ваъдалари устидан чиқишаолмаяпти. **«Главташкентстрой» Саноат корхоналари бошқармаси альюмин витражлар етказиб беришни тўхтатиб қўйди. Осма шип конструкцияларини жуда кам етказиб беряпти, маъмурий корпусга панеллар йўқ. Материалларнинг етишмаслиги сабабли комплекс бригада ишсиз қолаяпти. Шунинг учун ҳам ҳар куни объектда белгиланган 700 ўрнига 200 қурувчи ишлаяпти.**

Нима сабабдан юбилей объектига таъминотчилар ва айрим ёрдамчи пудратчилар панжа орасидан қарамоқда? Айб кимда? Бунга жавоб битта: ҳамма гап бинони фойдаланишга топшириш муддатида. Объект юбилей қурилишларидан ҳисобланса ҳам у 1975 йилда фойдаланишга топширилиши керак. Шунинг учун ҳам, айрим раҳбарлар Матлуботчилар уйи қурилишини фойдаланишга топшириш муддати ҳали узоқ, ҳозирча бу қурилишга унча аҳамият бермаса ҳам бўлади, деган кайфиятда юришибди. Бу ҳол қачонгача давом этаркин?

А. НИЕЗОВ,
В. СТУЛИН.

● Шаҳар комитетида

САВДО ҚОИДАЛАРИНИ БУЗГАНЛИГИ УЧУН

Шаҳар халқ контроли органлари КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорларидан келиб чиқиб ўз диққат-эътиборини ишлаб чиқариш резервларидан бир мунча тўла фойдаланишга, иқтисодий тежамкорликни кучайтиришга қаратмоқда. Шунинг билан бирга хўжасизликка, социалистик мулкни талон-тарож қилишга, ўғирлашга ва бошқа суиистеъмол қилишларига қарши қунт билан курашиб келмоқда.

Яқинда шаҳар халқ контроли комитети Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо Бош бошқармасига қарашли «Таштекстильшвейторг», «Ташпромторг» ва «Ташобувторг»нинг савдо корхоналарида совет савдо қоидаларига қандай риоя қилинаётганлигини текширди. Текширув натижасида бирнеча савдо корхоналарининг раҳбарлари партия ва ҳукуматнинг совет савдо қоидаларини бузувчиларга қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги кўрсатмаларидан жиддий ҳулоса чиқармаганликлари, суиистеъмол қилиш сабабларини йўқотиш тўғрисида зарур чоралар кўрмаётганликлари аниқланди.

Текширилган магазинларнинг кўпчилигида камёб товарларни бекитиб қўйилганлигига дуч келинди. Аҳоли кўп истеъмол қиладиган бир неча хил товарлар сотувда бўлмаган ҳолда, улар омборхоналардан топилди. Айрим магазинларда товарлар ёрлиқсиз ва нархи кўрсатилмаган ҳолда сотилмоқда. Меҳнаткашлар таклиф ва шикоят дафтарларини тутиш қоидасига ҳам риоя қилинмаяпти.

Масалан, «Таштекстильшвейторг»га қарашли саккизта магазиндан тўрттасида савдо қоидасини бузишнинг турли хилларига дуч келинди. 12-магазин омборхонасида атлас, крепдешин ва бошқа хил камёб матолар яшириб қўйилган, витринадаги баъзи бир товарларнинг эса нархи кўрсатилмаган.

54-магазин омборхонасида болаларнинг Венгрияда ишлаб чиқарилган 95 та костюми яшириб қўйилган ва савдога чиқарилмаган.

Чет мамлакатлардан келтирилган болалар костюмлари маркировкасиз сотилган. 26 ва 27-магазинда Польшада ишлаб чиқарилган костюмларнинг ҳамма размерлари ҳам сотувга чиқарилмаган. Ваҳоланки омборхонада исталган размерни топиш мумкин.

«Ташпромторг» магазинларидан тўрттаси текширилганда, шулардан иккитасида савдо қоидалари бузилганлиги аниқланди. Масалан, 26-магазинда сотувчи Зокирова томонидан яшириб қўйилган беш хил номдаги товарлар топилди. 19-магазинда эса чет элда ишлаб чиқарилган эркаклар жемпери ва аёллар кофтаси яшириб қўйилган.

Камёб товарларни яшириб қўйганлиги ва харидорларни алдаганлиги учун 12 ва 19-магазин директори М. Юнусий ҳамда М. Ғиёсовлар вазифасидан четлаштирилди.

Савдо қоидалари бузилган бошқа магазинларнинг мудирлари ҳам қаттиқ жазоландилар.

Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо Бош бошқармаси раҳбарлари — А. Ф. Алимуҳамедов, Б. М. Макаров ўртоқларга савдо бошқармасига қарашли торглар ва савдо корхоналари иши устидан назоратни кучайтириш, харидорларга хизмат кўрсатиш маданиятини кескин ошириш тавсия қилинди.

● Сўз — назоратчиларга

КАФЕДРА ВА ФАКУЛЬТЕТЛАРДА

В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети халқ контроли группа ва постлари ўз сафларига 200 га яқин кишини бирлаштирган. Улар ҳар бир факультетда, студент группаларида, кафедраларда ва илмий кутубхоналарда ҳаракат қилмоқдалар.

Ҳисобот-сайлов конференциясида сайланган университет группаси еттита сектордан: фан, ўқув ишлари, ташкилий, студентчилик, хўжалик, матбуот секторларидан, шикоят ва таклифлар секторидан ташкил топган.

Группа ўқув ва илмий-тадқиқот ишларини такомиллаштиришда, интизомни мустаҳкамлашда, олий ўқув юрти хўжалик фаолиятидаги айрим камчиликларни тугатишда актив иштирок этаяпти. Халқ контроли группаси аъзоларидан ҳар йили бу ерда жамоатчилик комиссияси ташкил этилади. Бу комиссия университетга студентларни қабул қилиш ва кириш имтиҳонлари қандай кетаётганлигини назорат қилиб боради.

Университет халқ контроли группаси ўз ишини партия комитети ва факультетларнинг партия бюролари тасдиқлаган қатъий плани асосида олиб боради. Группа ва постлар ишини такомиллаштиришда халқ назоратчиларининг семинарлари ҳам катта аҳамият касб этаяпти. Бу семинарларда университет бўлимларининг бошлиқлари, проректорлар, ахборотлар берадилар. Жумладан, мана шу семинарларда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати муносабати билан халқ контроли олдида турган вазифалар, университетда ўқув ишлари масалалари ва бошқа масалалар қараб чиқилди.

Халқ контроли группаси томонидан профессор-ўқитувчилар составининг шахсий планлари, факультетлардаги интизом ҳолати, университет илмий кутубхонаси иши, шарқ факультетида ўқув жараёнларини ташкил этиш, умумий овқатланиш аҳволи сингари масалалар текширилди. Ана шу текширув натижалари халқ контроли группаси бюроси йиғилишларида қараб чиқилиб, қайд қилиб ўтилган камчиликларни тугатиш бўйича конкрет тадбирлар белгиланди. Группа ва постларнинг фаолияти мунтазам равишда «Халқ контроли экрани»да ёритиб борилади. У биргина университетда эмас, балки барча факультетларда чиқарилади.

Юқоридаги гаплардан бу ҳали назоратчилар ишида ҳеч қандай камчилик йўқ экан деган маънони англатмайди. Назоратчиларнинг ишини янада самарали ва ягона мақсадга қаратиш учун бу ишга студентларни тағин ҳам кенгроқ жалб этиш, факультетлар ва кафедралар группаларининг фаолиятини активлаштириш, қабул қилинадиган қарор ва истакларнинг бажарилиши устидан назоратни кучайтириш керак.

М. ЗУФАРОВ,
Собир Раҳимов район халқ контроли комитетининг раиси.

● Ташвишли сигнал

ИШ ЎРНИГА ТОРТИШУВ

Шаҳар электр транспорти. Ҳозирча унинг қониқарсиз ишлари кетяпти. Балки вагонлар ва машиналар етишмаётгандир?

— Йўқ, — дейди трамвай-троллейбус бошқармасининг бош механиги Б. Прокудин, — ҳозир шаҳримиз ихтиёрида мавжуд бўлган электро транспортларининг миқдори тошкентликларнинг эҳтиёжини тўла қондириши мумкин. Лекин гап шундаки, ҳар куни трамвай-троллейбус паркларидаги машиналарнинг учдан икки қисмигина линияларга чиқади. Шунда ҳам кўпгина вагонлар ва машиналар жиддий техник жиҳатдан нуқсонларга эга бўлади. Бу камчиликлар жуда секинлик билан тузатилади. Бунинг сабаби, етарли даражада юксалган ремонт-техника базасининг йўқлигидадир. 1966 йилдан бери Тошкентда трамвай ёхуд троллейбус паркларидан бирортаси ҳам қурилмади. Шаҳар электр транспорти миқдори эса ана шу давр ичида кескин даражада кўпайди. Тошкентдаги ҳар иккинчи трамвай ва троллейбус кўчаларнинг ўзида кечаси «тунайди». Хўш, ана шундай шароитда сифатли ва уз вақтида ремонт ишларини бажариш мумкинми?

1968 йили Шимол-Шарқ массиви ёнида, колхоз боғлари ўрнида 250 трамвай ва 150 троллейбус вагонларига мўлжалланган аралаш трамвай-троллейбус депоси қурилиши ишлари бошлаб юборилди. Бу ерда электр транспортининг ҳамма турларини ремонтдан чиқариш мумкин.

Трамвай-троллейбус депосини биринчи навбатини 1973 йил январь ойида фойдаланишга топшириш кузда тутилган эди. Лекин унинг уддасидан чиқилмади. Бир йил ўтгач эса, яна ҳамма нарса аввалгича қолаверди. Объектни май ойида топшириш белгиланди. Лекин у нарса ҳам барбод бўлди. Эндиликда объектни фойдаланишга топшириш кун тартибида июль ойи турибди. Лекин қурувчиларнинг фикрига кўра бу муддат ҳам нореалдир. Хўш, бунинг сабаби нимада? Биз ана шу саволларни объектнинг бош пудратчи вакилларига — «Главташкентстрой» 4-трести, 6-қурилиш бошқармаси участка бошлиғи М. Никифоров ва қурилаётган электр транспорти объекти дирекциясининг бош инженери В. Ряхов ўртоқларга бердик.

— Ишимизнинг тўхтаб қолаётганига сабаб буюртмачи керакли ва зарур жиҳозларни бизга етказиб бермади, биз эса бу жиҳозларсиз ҳеч нарса қилолмаймиз, — дейди М. Никифоров.

В. Ряхов эса унинг бу гапига эътироз билдиради:

— Чиндан ҳам ҳозирча айрим жиҳозлар келтирилгани йўқ. Бироқ бу нарса бош пудрат бўйича ишлар бажарилмаётганлигининг сабабчиси бўла олмайди. Бош пудрат бўйича у ерда ҳеч қандай жиҳозларни монтаж қилиш зарурати йўқ. Қурилишда эса ана шундай яна икки йилдан кейин ишга топширишса керак деб ўйлайсиз. Раҳбарликнинг бир неча бор эслатишига қурилиш бошқармасидагилар «Ҳамма ишларни бажарамиз. Кутинглар» деган ваъдани олишди. Буюртмачилар эса сабр-тоқат билан бу ваъдалар бажарилишини кутишяпти.

Бош корпусда пайванд ишлари ҳам жуда сифатсиз бажарилган. Ҳали бу ерга битта ҳам вагон келгани йўқ. Бироқ 5-ремонт чуқурлигидаги тўсинлар ағдарилиб тушди.

АРАЛАШ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИНИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИШ МУДДАТЛАРИ НЕГА ЧЎЗИЛЯПТИ?

Юқоридаги ўртоқларнинг диалогини яна истаганча чўзиш мумкин. Лекин бу ерда фикрни бир нарсага қаратиш керак: бош пудратчи буюртмачини бекор туриб қолишида айблаяпти, буюртмачи эса бош пудратчини айбламоқда. Уларнинг мана шу тортишувлари сабабини аниқлаш мақсадида биз қурилишларни айланишга қарор қилдик.

Унинг ишга тушириладиган комплекси: насос станцияси, трамвайларни ёпиқ тарзда ювадиган жой, иккита артизиан қудуғи, бош корпуснинг трамвай бўлими, диспетчерлик, марказий омбор, маъмурий-маиший корпус ва айрим иккинчи даражали объектлардан ташкил топган. Уларнинг бирортаси ҳам фойдаланишга тахт қилинмаган.

Бош корпусда чала ишлар шунчалик кўпки, гўё уни жойлар кўпчиликни ташкил этади. Лекин 6-қурилиш бошқармаси қурувчилари нимагадир бир неча ой мобайнида бизнинг бажарилмаган ишлар тўғрисидаги эътирозимизга қулоқ солишмаяпти. Масалан, ўтган йилнинг октябрида ишчи комиссияси ташкил этилиб, бу комиссия марказий омборда 14 та йирик ишлар ниҳоясига етказилмаганлигини, трамвай-диспетчерлигида 35 та, троллейбус диспетчерлигида 24 та йирик ишлар ниҳоясига етказилмаганлигини аниқлади. Ҳанузга қадар бу ерда ҳеч қандай ўзгариш юз бергани йўқ.

Дурадгорлик устахонаси хоналарида биз монорельсларни кўрдик. 6-қурилиш бошқармаси қурувчилари уларни лойиҳада кўзда тутилганидан бир метр энсиз қилиб ўрнатишибди. Шунинг натижасида ҳозир осма кранни монтаж қилиш имкони бўлмаяпти. Аккумуляторларни зарядкалаш ва ремонтдан чиқариш бўлимида бундай монорельслар умуман ўрнатилмаган. Биз ана шу жойга келганимизда бу ерда «Спецэнергомонтаж» трестидан келган монтажчилар бригадаси ишлаётган эди. Бригада бошлиғи И. Пленов шундай деди:

— Ярим кун бошқалар ишда йўл қўйиб кетган нуқсонларни бартараф этишга кетди. Унинг айбдорларини топиш амри-маҳол. Ишимиз тўхтаб қолмасин деб улар қилиши лозим бўлган ишларни ўзимиз бажаряпмиз. Бу ерда қурувчиларнинг мендан кетгунча, қабилида, қўл учида иш тутганликлари кўзга яққол ташланиб турибди.

...Қурилишдаги хўжасизлик, назоратсизликни ҳар қадамда учратишингиз мумкин. Масалан, жуфт ғилдираклар учун омбор қурилиши бошланди. Шундан сўнг бир неча ойлаб металл конструкцияларни кутишга тўғри келди. У металл конструкциялар омборнинг тепасини беркитишга ишлатилар эди. Ниҳоят, орзиқиб кутилган кунлар ҳам келди. Бу металл конструкцияларни ўлчаб кўриш бошланди. Шунда улар кичик ҳажмда эканлиги маълум бўлиб қолди. Энди ана шу кичик ҳажмдаги металл конструкцияларни бу ердан қачон олиб кетишлари ва уларни янгилари билан алмаштиришларини кутишга тўғри келади. Қурувчиларнинг металл конструкцияларни кутган ва уни алмаштиришни кутадиган вақтларини қўшсак, ярим йилга бориб тақалар экан.

Лекин 6-қурилиш бошқармасидагилар нима сабабдандир ҳеч шошилишмаяпти. Бу нарса планларнинг бажарилишига ҳам таъсир кўрсатаяпти. Биринчи кварталда план 60 процент қилиб бажарилди. Май ойида эса пландаги 20 минг ўрнига 11 минг сўм ўзлаштирилди, холос.

Шундай қилиб, умумий манзара мана бундай; ишга тушириладиган комплексдаги асосий қурилиш ишлари ниҳоясига етказилган. Бу ишлар ҳаддан ташқари секинлик билан бажарилиб, унинг сифатига етарли эътибор берилмади. Шунинг учун ҳам эндиликда бир қанча ниҳоясига етказилмаган ишлар маълум бўлиб қолди. Бу чала ишларни тугалламасдан туриб, депони фойдаланишга топшириш асло мумкин эмас.

Бу ерда яна бир нарсани ҳам айтиш керакки, буюртмачи қурилаётган электр транспорти корхонаси дирекцияси тимсолида қурувчиларни лойиҳа смета-ҳужжатлари билан секин таъминлади. Бу нарса ишнинг суръатига таъсир этди. Чунки чизмаларсиз бирорта жиҳозни ҳам монтаж қилиш, бирор ер ости коммуникациясини ўтказиш мумкин эмас. У ёки бу ҳужжатлар кимларнинг қўлида эканлигини ҳеч ким билмайди. Дирекция ишидаги жиддий нуқсонлардан бири қурилишни ўз вақтида маблағ билан таъминлаш кечиктирганлигидир.

Шаҳар манфаатлари юқорида қайд қилиб ўтилган барча нуқсон ва камчиликларга жуда қисқа муддатлар ичида барҳам беришни талаб этади. Бунинг учун қурувчилар ҳам, буюртмачи ҳам ишга ўз муносабатини тубдан ўзгартириши керак.

В. ЧЕРНОВ,
шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори.

Ф. ОВЕЧКИН,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

● Группа ва постларда

Ўткир кўзлар

Қурилиш ишлари сифатини ошириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, қурилиш материалларини тежаб-тергаб сарфлаш каби бир қанча масалаларни 153-қурилиш тресги халқ назоратчилари ўз эътиборларидан асло четда қолдиришмайди.

Халқ контроли группалари ва постлари томонидан мунтазам равишда қурилиш материалларининг омборларда тўғри сақланаётганлигини текшириш, объектларда меҳнатни ташкил этиш, техника хавфсизлиги ва санитария ҳолати, объектларни кузги-қишки мавсум ишларига тайёрлаш бўйича рейдлар ўтказиб турилади.

Трестимиз коллективи олдида 1974 юбилей йилида катта вазифалар турибди. Биз саноат ва савдо бўйича бир қатор объектларни, уй-жой, мактаблар, коммунал-маиший аҳамиятидаги объектларни фойдаланишга топширишимиз керак. Айниқса, юбилей объектлари бўлган республика кардиология ва кўкрак хирургияси маркази ва «Хлопкоприбор» заводи қурилишларига асосий диққат-эътиборни қаратишимиз зарур.

Бутун коллективимиз аъзолари шу кунларда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан зиммага олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажаришга асосий эътиборни қаратмоқдалар. Бу топшириқларнинг бажарилишига халқ назоратчилари ҳам ўзларининг муносиб улушларини қўшмоқдалар. Халқ контроли группаси партия комитети билан биргаликда КПСС Марказий Комитети декабрь (1973 йил) Пленуми қарорларини бажариш бўйича бир қатор конкрет тадбирларни белгилади. Бу тадбирларда ишлаб чиқариш резервларидан янада тўлароқ фойдаланиш, фан ва техника ютуқларини жорий этиш, ишчи вақтининг ҳар бир минутидан самарали фойдаланиш ва ҳар бир грамм материалларни тежаб-тергаб ишлатиш кўзда тутилган.

Н. МУРЕНЧЕНКО,
153-қурилиш тресги халқ контроли группасининг раиси.

Рассом қурилишда

— Гапнинг лўндасини айтганда, биродар, прораб билан комиссияга қийин бўлди. Улар олдин қурилиш объектига қ[illegible]таришлари, кейин эса бизларни топишлари керак... Ҳа, бунинг ўзи бўлмайди, ахир.

С. Емгирчиев расми.

ИНСОН МЎЪЖИЗА ЯРАТАДИ

Инсон! Бу кўркам ном. Барча халқларнинг улуғ кишилари, доҳиёна ақл эгалари инсонга жуда юқори баҳо берганлар. Ёзувчи М. Горький «Мен инсондан кўра яхшироқ, ундан мураккаброқ ва ажойиброқ ҳеч нимани билмайман», —дейди.

Биз башарият тараққиётининг олий чўққиси бўлган коммунизм жамиятини қураётирмиз. Бу қийин ва шарафли ишимиз давомида янги одам, янги инсоний қалблар вояга етмоқда. Билимга ташналик, ижодий меҳнат, поклик, адолат, дўстлик, қардошлик, чинакам инсонпарварлик ҳис-туйғулари ёшларимиз қалбида мавж урмоқда. Илғор совет ёшлари кекса революцион авлодларнинг шонли традицияларини давом эттирмоқдалар.

Инсоннинг энг гўзал даври ёшликдир. Бу даврда киши келажак учун ҳам маънавий, ҳам жисмоний куч тўплайди, ҳаётга тайёрланади. Яхши одатлар, маънавий фазилатлар касб этади.

Ёшлик инсоннинг бахт хазинаси тўлган чоғидир. Бахт эса, мўъжиза—уни инсоннинг ўзи яратади. Ёшлик даврда қўлга киритилган ижобий фазилатлар инсон ҳаётига гўзаллик бахш этади.

Инсон ўз бахтини меҳнатдан топади. кишининг гўзаллиги меҳнатда намоён бўлади, у меҳнатда чиниқади, камолотга эришади. Фидокорлик билан меҳнат қилаётган ҳар бир йигит-қиз шу куннинг қаҳрамони, коллективдаги эътиборли кишидир. Ота-боболаримизнинг «Дарё сувини баҳор тоширар, одам қадрини меҳнат оширар» деган нақлини эсга олиш кифоя.

Бугунги кунимизда халқимизга танилган ва номлари ҳурмат билан тилга олинаётган пахтакорлар ҳақида гапириш, айниқса мароқлидир. Турсуной Охунова, Маннон Жалолов, Қурбон Кенжаев, Искандар Юсупов каби донгдорларимиз бутун республикамизга танилганларида 17—20 яшар йигит ва қизлар эдилар. Эндиликда, уларнинг номлари республикамиздан ташқарида ҳам маълум. Уларнинг ҳаммаси Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларидир. Бундай азамат ёшларни халқ хўжалигимизнинг ҳамма соҳасида кўриш мумкин.

Жонажон Коммунистик партиямиз улуғ Ленин васиятларига амал қилиб, йигит ва қизларимизнинг маълумот олишлари ва уларнинг ижодий меҳнат қилишлари учун кенг имкониятлар очиб берди. Уларнинг куч-ғайрати, ташаббускорлиги жўш уришлиги учун ҳар бир йигит-қиз ўз билими, қобилияти, имкониятларини тўла намоён қила олиши учун ҳамма шароитларни яратиб берди. Бизнинг мамлакатимизда ёшлар коммунизм учун курашда яратувчи, ижодий кучдир. Биз ҳамиша ёш авлоднинг ажойиб ишлари, юксак ахлоқ фазилатлари, Ватанимиз фаровонлиги йўлида жасорат кўрсатаётганликлари билан фахрланамиз.

Лекин, шунга қарамай, айрим ёшларнинг ўз граждалик бурчларига виждонан муносабатда бўлмасликлари, меҳнат ва ўқишни менсимасликлари, ахлоқ нормаларидан четга чиқиб, ичкиликка ружу қилишлари ёмон иллатдир.

Иззатингдан айрилма

Трамвайда кетаётиб, бир йигитчага кўзим тушди. Катта-кичикни туртиб, олдинги эшикдан трамвайга чиқди. Оғзида папирос, унга қараган кишининг ғаши келади: ингичка мўйлов, тўзган соч, олачипор кўйлак, қати мижиғланган сурнайпоча шим, оёғида аллақандай ола-була ботинка. Кўзлари қизариб, юзи кўпчиган. Оғзидан ичкилик ҳиди бурқсиб келяпти. Кондукторнинг бир неча бор огоҳлантиришига қарамай, билет ҳам олмади. Йигитнинг шилқимлиги кўзидан сезилиб турибди. Бир қизнинг оёғини босиб, нордонгина гап ҳам эшитиб олди. Трамвай эшигини очиб, зинада туриб олди, ўзича сўкина бошлади.

—Ўзингизни тартибга солиб, ўпкангизни босиб олинг, йигитча,— деди унга йўловчилардан бири.

У депсиниб, йўловчига алланима демоқчи бўлди-ю, зимдан кузатиб келаётган икки дружиначи уни олиб тушиб кетди...

Касби-корининг тайини йўқ, ота-онаси ёки қариндош-уруғининг «обрўйи», пули соясида юрадиган, жамоат ўртасида ўзини тутолмайдиган баъзи бир «эркатой»ларни учратиб қоласан киши. Улар ҳеч кимни менсимайдилар, оғизларидан бемаза иборалар чиқади. Айтинг-чи, бундай ишёқмас, такасалтанглар кимга ёқади? Ҳеч кимга! Улардан ҳамма нафратланади. Улар ўзларининг ножўя қилмишлари учун жиноят курсисида ўтириб, суд ҳукмига дучор бўлмоқдалар. Жазолангандан кейин пушаймон қиладилар-у, лекин фойдасиз. Бундай тартиббузарлар Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 204-моддасига биноан суд ҳукми билан озодликдан маҳрум қилинишларини унутмаслик керак, албатта. Жамоатчилик ҳамма жойда ўтмишнинг ярамас сарқити бўлган ҳар қандай сўкинишларга, шилқимликка, тартиббузарликка қарши кескин кураш олиб бориши зарур. Бу ўринда комсомол ташкилотлари ташаббускор бўлишлари лозим.

Халқимиз қадимдан нодонлик, ёмонлик, одобсизликни қоралаб, вафодорликни, қўлдан келганча яхшилик қилишни, хушмуомала бўлишни ардоқлаб келган. Халқимиз «Яхши билан юрсанг—етарсан муродга, ёмон билан юрсанг—қоларсан уятга» деб бежиз айтмаган. Ҳали орамизда айрим қолоқ тушунчали кишилар борлигини сира инкор килмаймиз. Айрим ёшлар ўткинчи, бемаъни қилиқларга ортиқча бериладилар. Бу тоифадаги кишилар маънавий гўзалликни билим ва меҳнатдан эмас, балки турли хил тақинчоқ, безаклардан ёки кийим-кечаклардан ахтарадилар.

Яхши модани ҳеч ким инкор этмайди. Аксинча, кишига эстетик завқ бағишлайдиган ҳар қандай модани бутун жамоатчилик қўллаб-кувватлайди. Бинобарин, ўткинчи «безак»ларни мода деб, унга кўр-кўрона тақлид қилишнинг нима қизиғи бор?

Ҳар бир йигит-қиз ўзини ўсиб, улғаётган кишигина эмас, балки янада гўзалроқ, яна ҳам камол топаётган етук инсон деб ҳам ҳис этиши керак.

Маълумки, инсонни чинакам инсон қиладиган нарса унинг яхши фазилатларидир. Баъзи ёшларнинг кексаларга дуч келганда, уларга эътиборсизлик билан қараб, салом бермасдан ўтишлари одобсизлик белгисидир. Саломингиз бўлса, назардан қолмайсиз, саломингиз туфайли кишиларнинг меҳрини уйғотасиз. Аксинча, саломлашишга одатланмаган киши чиройли кийинган, ўзи хушбичим бўлса ҳам, кишилар кўзига совуқ, истарасиз бўлиб кўринади.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераккн, ўз-ўзини тия билиш одобли кишининг юксак фазилатидир. Маданиятли киши ўз хатти-ҳаракатини ясама, қўпол қилмай, оддий ва табиий бўлиши учун ўзини-ўзи кузатиб боради. Яхши юриш, бировнинг иззат-нафсига тегмаслик, маъноли қараш, камтарлик—буларнинг ҳаммаси инсон ҳуснига ҳусн қўшади. Лекин ҳовлиқиш, гердайиш, мунофиқлик, хушомадгўйлик, такаббурлик сўрбетлик, безорилик ва қўрслик — булар маданиятсизлик аломатларидир.

Яхши фазилатли, айниқса одобли, хушмуомала бўлиш —инсон умрини узайтиради, тетик ва соғлом бўлиб ўсишига ёрдам беради. Ёмон одатлар, айниқса, қўрслик—киши асабларига зарар келтиради. Инсон умрини заҳарлайди.

Ҳаётда ёши улуғ, меҳнат тажрибаси ортган кишиларга нисбатан ҳамиша иззат-ҳурматда бўлиш ҳам яхши фазилат ва бурчдир.

Катталарни ҳурмат қилиш, уларнинг илтимосларини кутиб турмай, ҳамма вақт ва ҳар қаерда улар хизматига тайёр бўлишни тақозо қилади. Бунинг учун, аввало, катта ёшдаги кишилар ўзларига нисбатан талабчан, яъни ҳар соҳада—ишда, оилада, юриш-туриш, муомалада ёшларга намуна бўлишлари лозим. Айниқса, раҳбарларнинг ўз ходимларига нисбатан ҳурмат, ғамхўрлик қилишлари, ёшларнинг орзу-интилишларига диққат-эътибор билан қарашлари тарбияда муҳим аҳамиятга эга. Қаттиқ кўнгиллик, бюрократлик, кек сақлаш, ёшларнинг талаб-эҳтиёжлари билан ҳисоблашмаслик, менсимаслик каби одатлар раҳбар ходимлар учун тоқат қилиб бўлмайдиган ҳолдир.

Дўстлик —буюк куч. Бу кишиларга ғамхўрлик, меҳрибонлик, ҳурмат натижасида мустаҳкамланади. Дўстлари бўлмаган кишиларнинг қисмати аянчлидир. Дўстларни севиш, уларга ғамхўрлик қилиш, ёрдам бериш, яхши ва ёмон кунларида бирга бўлиш билан, агар у хато қилиб қўйса, нотўғри ҳаракат қилса, унга ўртоқларча ҳаққоний йўл кўрсатиш, ҳақиқатни айтиш лозим.

Кўриб турибсизки, инсоннинг фазилатлари кўп қиррали. Биз фақат ана шу ҳислатларнинг баъзи белгилари ҳақидагина тўхтаб ўтдик, холос. Бахт ва гўзалликни, одоб ва маданиятни—инсоннинг ўзи яратади.

Буюк ёзувчимиз М. Горький айтганидек, ҳали шундай кунлар келадики, унда кишилар бир-бирларига қараб лаззатланадилар, ҳар бир киши бошқа бировнинг қаршисида ёруғ юлдуздек чақнаб туради.

Совет халқи ўзининг шонли меҳнат билан улуғ адибимиз орзу қилган кунларни тобора яқинлаштирмоқда.

Миразиз РАҲИМОВ,
Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг методисти.

Сиз суратда Меҳнат Қизил Байроқ орденли кибернетика институти электрон-ҳисоблаш машиналари лабораториясининг катта инженери Ойша Акбаровани кўриб турибсиз. У халқ хўжалиги масалалари алгоритмик программасини тузиш методларининг бажарилишини кузатмоқда.

И. Хонкелдиев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТИ ДОҒИСТОНДА

Маҳачқалъа аҳолиси Ўзбекистон амалий санъат усталарининг ижоди билан танишди. Ўзбекистон амалий санъат усталарининг 200 га яқин асари Доғистон тасвирий санъат музейи виставкасида намойиш этилди. Бу виставкага каштачилик, кулолчилик намуналари, гилам, металлга гул солиш, наққошлик, ёғоч ўймакорлиги ва гул солиш намуналари намойиш қилинди. Томошабинлар керамика асарлари — Ўзбекистон халқ рассомлари М. Раҳимов, К. Хайдаровларнинг ижоди билан, Бухородаги «Октябрь 40 йиллиги» фабрикасининг зардўзлик буюмлари билан танишиб, ғоят мамнун бўлдилар.

(ТАСС).

ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР ХОНАСИ

ЎзССР ва республика Коммунистик партиясининг ярим асрлик юбилейи яқинлашиб келаётган ҳозирги кунларда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида янгидан ижтимоий фанлар хонаси иш бошлади.

КПСС тарихи, диалектик ва тарихий материализм, илмий коммунизм ва ҳуқуқшунослик, сиёсий иқтисод кафедраларининг профессор-ўқитувчилари томонидан ташкил этилган бу хона К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин асарлари, дарсликлар, съезд ва пленумларнинг материаллари билан таъминланган.

Студентлар учун кўргазмали қуроллар, диаграмма, карта ва справочниклар, семинарларнинг планлари мавжуд. Хонани қимматли материаллар билан таъминлашда В. И. Ленин музейининг Тошкент филиали, Ўзбекистон Компартияси тарихи институти ходимлари яқиндан ёрдам беришди.

Хона студентларга ижтимоий фанларни чуқур ўрганишда яқиндан ёрдам бермоқда.

Қ. МАЛИКОВ.

Жаҳон ойнаси

ЁШЛАР УЧУН КУРСЛАР

БУДАПЕШТ. Венгрияда ҳар йили турли проблемалар бўйича ёшлар учун «ёзги университетлар» ўтказиш анъана тусини олган «Ёзги университетлар»ни илмий билимларни тарқатувчи жамият уюштиради.

Курсларнинг ранг-баранг тематикаси, қизиқарли программаси венгриялик йигит-қизларнигина жалб этиб қолмай, чет эллик меҳмонларни ҳам ўзига жалб этади. Масалан, бу йил курсларнинг ишида 30 мамлакатдан келган ёшлар, шу жумладан Совет Иттифоқи ёшлари иштирок этади.

«Ёзги университетлар»нинг тингловчилари венгер тилида олган билимларини такомиллаштирадилар, энг турли масалалар бўйича ўтказиладиган лекцияларга қатнайдилар, Венгрия тарихи ва маданияти билан танишадилар, мамлакат бўйлаб экскурсия қиладилар.

Ҳалқаро маданий алоқаларни ривожлантириш учун

ПАНАМА. ТАСС мухбири С. Сичев хабар беради: Биз жаҳондаги барча мамлакатлар билан, шу жумладан, Совет Иттифоқи билан маданий алоқаларни ривожлантиришни ҳоҳлаймиз, деди Панама пианисти Хайме Инграм ТАСС мухбири билан суҳбатда, У яқинда мамлакатда тузилган миллий маданият институтининг бош директори лавозимига тайинланди.

Панамада деди Х. Инграм, музика, расм, рақс, драматургия бўйича малакали ўқитувчилар етишмаётганлиги сезилаётир. Бизга ёрдам керак. СССР ва бошқа мамлакатлар билан маданий ҳамкорликни ривожлантириш, деб таъкидлади Х. Инграм, Панамага зарур ва фойдали.

Миллий маданият институти, деди суҳбатини давом эттириб Х. Инграм, вилоятларда ва пойтахтда маданий марказлар очишни режалаштирмоқда. Панамаликлар ана шу марказларда санъатнинг барча турлари билан шуғуллана оладилар.

ЧАЙҚОВЧИЛИК УЧУН ҚАТТИҚ ЖАЗО

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентина миллий конгрессининг сенати озиқ-овқат маҳсулотлари ва энг зарур товарлар билан чайқовчилик учун қаттиқ жазо чорасини кўзда тутувчи қонунни маъқуллади. Реакцион кучлар Аргентина ҳукуматининг миллий манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган бу тадбирини бузишга ҳаракат қилиб, мамлакатда бир қанча товарлар ва озиқ-овқат маҳсулотлари танқислигини сунъий равишда вужудга келтирди.

БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Қозонлик водийсида анъанавий байрам билан болгар атиргуллари эфир навларининг баргини йиғиш мавсуми бошланди. «Атиргул олтини»нинг дастлабки катта партиялари қайта ишлайдиган заводларга келтирилди. Болгария атиргул мойи ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда биринчи ўринда туради.

Централфото— ТАСС фотоси.

КУЙ

ЭТЮД

Жамол рубобни олиб, энди созлаётган ҳам эди-ки, ўғли чинқириб йиғлай бошлади. «Бошланди,— деб ўйлади у,— Санобар қаёққа кетдийкин?». У болани қўлига олди. «Вой қоқвош-ей, дарров тинчий қолади-я».

Илгарилари яхши эди, куёв-келинга ҳеч ким ҳалақит бермас, ҳар қайсиси ўз юмуши билан машғул бўлар эди. Эр кун бўйи куй машқ қилар эди. Хотини эса мактабдан қайтгач, ўқувчиларнинг ёзма ишларини кўриб чиқар, сўнг алла-маҳалгача эрининг ёнида ўтириб куй тингларди. Энди улар бир-бирларининг кўзига камдан кам тикилишиб ўтиришади. Овунчоқ бор.

Баъзан, Санобарнинг куй тинглашга вақти ҳам бўлмайди. Болали уй бозор, деб шуни айтар эканларда. Жамол болани ерга ўтқазишга уриниб кўрди. Бола кўнмади.

Яна йиғи. «Санобар қаерда юрибдийкин? Қўшниларникига чиқиб кетган бўлса керак. Эртага концертим бор эди-я». Ниҳоят, у бир қарорга келди-да, болани диванга ўтқазиб. эҳтиёт учун олдига ёстиқ қўйди ва ташқарига чиқди. Эшикнинг қирсиллаб ёпилганини сезган бола яна йиғлай бошлади.

Гўдак қўлчаларини худди палопон қанотларини қоққандай силкир ва чинқириб йиғлар эди. Бирдан бола жимиб қолди. Унинг жажжи қўллари диванда ётган рубоб торларига тегиб кетган эди.

У ғайри-табиий бир ҳаракат билан яна «қанотларини силкиди». Яна ўша мўъжизакор товуш янграли: «чинг!».

Бу машғулот уни анча қизиқтириб қўйди шекилли, у рубоб торларининг бешаласини ҳам чангаллади: Бола ўша майин товушни топиш учун жон-жаҳди билан рубоб торларига ёпишди. Ўша сеҳрли товуш унга она овозини эслатарди.

Ниҳоят рубобдан чиқаётган ҳар хил «нотаниш» товушлар унинг ғашига тегди. Бола бошини кўтариб, эшик томонга қаради-да, эсидан чиққан йиғисини давом эттирди. У авжига чиқиб, яна «қанот қоқа» бошлади. Лекин зум ўтмай, сутнинг ёқимли ҳидини туйгандай бўлди ва йиғидан тўхтади. Унинг қулоғига ўша сеҳрли товуш такрор эшитилган эди...

Бола энди рубобга қарамас, кўзларини номаълум нуқтага тикиб, топган нарсасини йўқотиб қўйишдан қўрққандай «қанотларини» секин, бир маромда «қоқар эди».

М. БОЙМАТОВ,
ТошДУ III курс студенти.

ҚАРДОШЛИК ДАВРАСИДА

Совет Ўзбекистони республикасининг ярим асрлик олтин тўйи бепоён мамлакатимиз кўп миллатли халқларининг дўстлик байрамига айланиб кетади. Қардош ўлкаларда республикамиз меҳнаткашларининг фан ва маданият, халқ хўжалиги соҳаларида эришган муваффақиятларига бағишлаб қатор тадбирлар ўтказилмоқда.

Ёқутистон Автоном республикасида Ўзбекистон ССР ва республика Компартияси ташкил қилинганлигининг 50 йиллигига бағишлаб ўзбек фильмлари фестивали бошланди. Ана шу маданий тадбирларда қатнашиш учун Ўзбекистон кинематографистлар союзи правлениесининг секретари Муҳсин Алиев бошчилигидаги киносанъаткорлар делегацияси Ёқутистонга жўнаб кетди. Делегация составида республикада хизмат кўрсатган артист Т. Азизов, киноактриса Т. Шокирова, республикада хизмат кўрсатган артист, кинорежиссёр Э. Э. Эшмуҳамедов, Ўзбекистон ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студияси редактори Э. Муҳиддиновлар бор. Ўзбек киносанъаткорлари дўстлар диёрида 28 июнгача давом этадиган фестивалда қатнашадилар. Улар кинотеатрларда, маданият саройларида, ишлаб чиқариш корхоналарида бўлиб меҳнаткашлар билан учрашадилар.

Ўзбек фильмлари фестивалида «Учрашув ва айрилиқлар», «Нодирабегим», «Меҳробдан чаён», «Шиддат», «Еттинчи ўқ», «Сени кутамиз, йигит» каби бир қатор бадиий фильмлар намойиш этилади. Булардан ташқари республикамизда ярим асрлик давр мобайнида халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида эришилган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилувчи кўпгина ҳужжатли кинофильмлар ҳам фестиваль программасига киритилган.

Қўшиқ шайдоларига

Тошкент грампластинкалар уйи коллективи Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган грампластинкаларни кўплаб тарқатмоқда.

Қўшиқ шайдолари учун бу ердан деярли ҳар куни юзлаб грампластинкалар жўнатилиб турилибди. Улар орасида Ҳалима Носирова, Саодат Қобулова, Эргаш Йўлдошев, Муроджон Аҳмедов, Алижон Эркаевлар ижро этган дилрабо қўшиқ ва куйлар ўрин олган. Шунингдек, эстрада куйчиси, Л. Аслея, М. Похоменко, М. Магомаев каби кўплаб эстрада артистларининг қўшиқлари ҳам бор.

«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам», «Фарҳод ва Ширин», «Кимга тўй, кимга аза» каби музикали драмалар ёзиб олинган грампластинкалар ҳам кўплаб жўнатилмоқда.

МОСКВА. «Союзкомплектмебель» Бутуниттифоқ бирлашмасининг бош корхонаси томонидан тайёрланган бу ошхона гарнитури аҳлларга жуда маъқул келади.

Корхона коллективи беш ойлик планни юқори техник-иқтисодий кўрсаткичлар билан бажарди. Олти ойлик план июнь ойининг охирларида бажариш мўлжалланмоқда ва пландан ташқари 180 минг сўмлик маҳсулот тайёрланади.

СУРАТДА: корхона томонидан ишлаб чиқарилган мебелнинг намунаси. «Мария» ошхона гарнитури.

В. Шузьмина фотоси.

(ТАСС).

ЯНГИ НАВ МОШ

Деҳқончилигимиз да мошнинг «Победа-104» навигина экилиб келинарди. Ҳозир унинг рақиби пайдо бўлди дейиш мумкин. Тожикистон қишлоқ хўжалиги илмий тадқиқот институтида янги мош нави—«Таджикский-1» чиқарилди.

У «Победа-104»га нисбатан гектар бошига қарийб 4 центнер серҳосил бўлиб чиқди. Таркибидаги оқсил моддаси жиҳатидан эса максимум даражага — 28 процентга етди. Давлат қишлоқ хўжалик экинлари синаш комиссияси янги навни тасдиқлади.

(ТАСС).

Самарали ҳамкорлик

ДАККА. (ТАСС мухбири). Бангладеш Халқ Республикаси пойтахтидан 50 километр шарқда жойлашган унчалик катта бўлмаган Горазаль шаҳрида Совет Иттифоқининг техникавий ёрдамида қурилаётган иссиқлик электр станциясининг биринчи навбатини тантанали вазиятда расман ишга тушириш маросими бўлди.

Горазаль иссиқлик электр станциясининг қурилиши 1972 йил март ойида имзоланган ҳукуматлараро Совет-Бангладеш шартномасига биноан амалга оширилмоқда. Совет Иттифоқидан келган 90 га яқин энергетик мутахассис Бангладеш ҳукуматининг илтимосига биноан оғир иқлим шароитларига қарамай, Бенгаль ишчилари ва техниклари билан биргаликда ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Иссиқлик электр станцияси ишга туширилиши билан Бангладешдаги барча электр станцияларнинг қуввати анча ошди. Горазаль шаҳридаги иссиқлик электр станцияси 35 миллионга яқин киши истиқомат қилаётган ва икки мингга яқин катта ва кичик корхоналар жойлашган районни электр энергия билан таъминлайди. Жуман Дарьси орқали олиб борилаётган электр узатиш линияси қурилиши тугаганидан сўнг ёш республиканинг ғарбида жойлашган кўпгина областларга ҳам электр етиб боради. Иссиқлик электр станциясининг иккинчи навбати 1975 йилнинг иккинчи ярмида фойдаланишга топширилади.

Совет Иттифоқи ва Бангладеш Халқ Республикаси байроқлари билан безатилган Горазаль шаҳрининг марказий майдонида оммавий митинг бўлди. Митингда сўзга чиққан маҳаллий маъмурият вакиллари, инженерлар, техниклар ва ишчилар республика экономикасини реконструкция қилиш вазифаларини ҳал этишда беғараз ёрдам бераётганлиги учун СССР ҳукумати ва халқига қизғин миннатдорчилик билдирдилар.

Энергетика давлат министри О. Раҳмон митингда нутқ сўзлаб бундай деди: халқимиз мустақиллик учун олиб борилган курашнинг оғир кунларида беғараз ёрдам берганлиги учун Совет Иттифоқи ҳукуматига чуқур миннатдорчилик ҳис-туйғулари билан тўлиб-тошган. Совет Иттифоқи худди шундай қимматли ёрдамни урушдан кейинги даврда ҳам кўрсатиб келмоқда. Горазаль иссиқлик электр станциясининг қурилиши, деб таъкидлади О. Раҳмон, Бангладеш-Совет дўстлигининг рамзи бўлиб қолади. О. Раҳмон мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик бундан буён ҳам ривожланаверади ва мустаҳкамланаверади, деб ишонч билдирди.

Ю. СИДОРОВ.

САЙГОН ҲАРБИЙЛАРИНИНГ ИҒВОГАРЛИГИ

ХАНОЙ. Бу ерда расмий эълон қилинишича, Сайгон режимининг самолётлари ва ҳарбий кемалари Вьетнам Демократик Республикасининг озиқ-овқат моллари ортилган транспорт кемасини Жанубий Вьетнам Республикаси муваққат революцион ҳукуматининг территориал сувларидаги Киавьет портидан унча олис бўлмаган жойда чўктириб юборган. Сайгон ҳарбийлари кема экипажи аъзоларини ушлаб олди.

Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати Сайгон томонидан Париж битимининг бундай қўпол бузилишига қарши қатъий норозилик билдириб, кема экипажи аъзоларини дарҳол озод этишни талаб қилди.

(ТАСС).

Қардошларча бирдамлик

БУЭНОС - АЙРЕС. «Қардош португал халқининг катта ғалабаси Бразилияда кенг шарҳланмоқда»,— дейилади бу ерда тарқатилган Бразилия коммунистларининг «Воз операриа» газетаси бош мақоласида. Португалияда фашизмнинг мағлубиятга учраганлиги, деб таъкидлайди газета, ҳозирги халқаро вазият тинчлик ва социализм кучлари фаолиятига қулай шароит яратиб бераётганлигидан, фашизм ва «совуқ уруш» вақти эса ўтмишда қолиб кетаётганлигидан яна бир бор далолат беради.

Бразилия коммунистлари, дейилади мақолада, Португалия компартиясининг мустаҳкам ишга ва уюшқоқлигига алоҳида аҳамият бермоқдалар. Португалия компартияси яширин шароитда ва шафқатсиз таъқиблар остида ўз сафларини сақлаб қолишнигина эмас, уни мустаҳкамлашга ҳам қобилиятли бўлган ягона партия бўлиб чиқди.

Португалиядаги воқеаларнинг ривожланишини катта эътибор билан кузатиб борган халқимиз шу мамлакатдаги тараққийпарвар кучларнинг ғалабасини табриклайди. Португал халқининг ғалабаси антикоммунистик кучларга қудратли зарба берди.

Сўраган эдингиз...

АЛИМЕНТ ТЎЛАШДАН БОШ ТОРТСА

Қадрли редакция! Умр йўлдошим билан ажралганимизга қарийб тўрт йил бўлаяпти. Учта фарзандимиз бор. Уларга асосан мен қарайман. Фарзандларим адаси турли йўллар билан болаларига ёрдам беришдан бўйин товлаб келади. Чунки унинг топгани ичкиликдан ортмайди. Фарзандларига нафақа тўлашга қасддан бош тортган шахсларга қандай жазо чораси қўлланилади! Трактор заводи ишчилар посёлкасида яшовчи Н. Холтоеванинг бу саволига жавоб беришни Ҳамза район халқ судининг раиси М. Холмуҳамедовдан илтимос қилдик.

Бу ҳақдаги мавжуд қонун ҳамда Ўзбекистон ССР Никоҳ ва оила кодексида кўрсатилганидек, ота-она ўз болаларига, улар ўн саккиз ёшга тўлгунга қадар алимент тўлаб туриши лозим. Буни бажармаслик эр ёки хотин ўртасидаги никоҳ бекор қилинган вақтларда, шунингдек, улар якка-якка яшаб турганларида юз бериши мумкин. Ана шундай ҳолларда ота-она ойлик даромади ҳисобида болаларни таъминлаб турадилар. Оила ва Никоҳ кодексининг 96-моддасида қайд қилинишига кўра, алимент миқдори бир болага иш ҳақининг тўртдан бир улуши, икки бола учун унинг учдан бир қисми ҳамда уч ва ундан ортиқ вояга етмаган фарзандга ойли маошнинг ярмини тўлаш зарур. Бу таъминот болаларни тарбиялаб турган ота-она ёки бошқа шахсга тўланади. Борди-ю, болалар давлат муассасаси қарамоғида бўлса, таъминот уларни тарбиялаётган ташкилотга юборилади.

Алимент миқдори айрим ҳолларда фақат суд томонидан камайтирилиши мумкин. Таъминот тўлашга мажбур ота ёки онанинг бошқа никоҳдаги фарзандларига иш ҳақининг ярмидан ками қолса, шунингдек, алимент тўловчилар биринчи, иккинчи группа инвалид бўлган тақдирдагина бунга йўл қўйилади. Агар ота-онанинг иккаласи қарамоғида ҳам вояга етмаган болалар қолса, уларнинг биридан камроқ таъминланган иккинчисига қатъий тўланадиган алимент суммаси белгиланади. Мабодо, алимент тўлаб турган ота-онанинг томорқа ери ва бошқа даромад манбаи бўлса, ундан маълум миқдорда тўлаб туриши зарур.

Таъминотдан ташқари, бола оғир хасталик билан оғриб қолса ёки бошқа бирор бахтсиз ҳодисага учраса, бундай ҳолда ота-она қўшимча таъминотлар бериб туришдан ҳам бош тортмаслиги керак. Унинг миқдори алимент тўловчиларнинг моддий аҳволига қараб белгиланади. Ота-онадан балоғатга етган, аммо меҳнатга қобилиятсиз болалари учун берадиган таъминот ва барча ҳолларда аниқ белгиланган сўмларда бўлиши шарт.

Болалари учун алимент тўлаши керак бўлган шахс уни ихтиёрий равишда шахсан келтириб ёки иш ҳақи, пенсия, стипендия оладиган жойидаги маъмурият орқали ҳам тўлаб турса бўлади. Бундай ҳолда маъмурият таъминот тўловчининг аризасига мувофиқ, унга иш ҳақи тўлагандан сўнг, уч кундан кечга қолмай, алиментни оладиган кишига тўлаши, ё бўлмаса почта орқали юбориши зарур. Бу йўл билан болаларига алимент тўлашдан бўйин товлаган шахслардан у суд орқали undириб олинади. Алимент тўлашга мажбур шахс, уни беришдан бош тортса, ёки бошқа узрли сабаблар билан даъво аризаси кеч топширилган бўлса, суд тўловчидан алиментни ўтган вақт учун, бироқ уч йилдан кўп бўлмаган муддатга ундириб бера олади.

Алимент бўйича қарз суд ижрочиси томонидан, у ундирилмаган вақт давомида таъминот тўловчининг олган иш ҳақи даромадларини эътиборга олиб белгиланади. Агар ундирувчи ёки қарздор алимент юзасидан суд ижрочиси белгилаган алимент миқдоридан норози бўлса ундан Ўзбекистон ССР Гражданлик процессуал кодексининг тегишли моддасида белгиланган тартибда шикоят қилиши мумкин. Таъминот тўлашдан бўйин товлагани сабабли суд қилинган ёки милиция органи қидириб топган шахс паспортига бу ҳақда тегишли белги (ёзув) киритилади.

Таъминот беришдан қасддан бўйин товлаган шахс Ўзбекистон ССР Никоҳ ва оила кодексининг 133-моддасида белгиланганидек, қонунда назарда тутилган жавобгарликка тортиладилар.

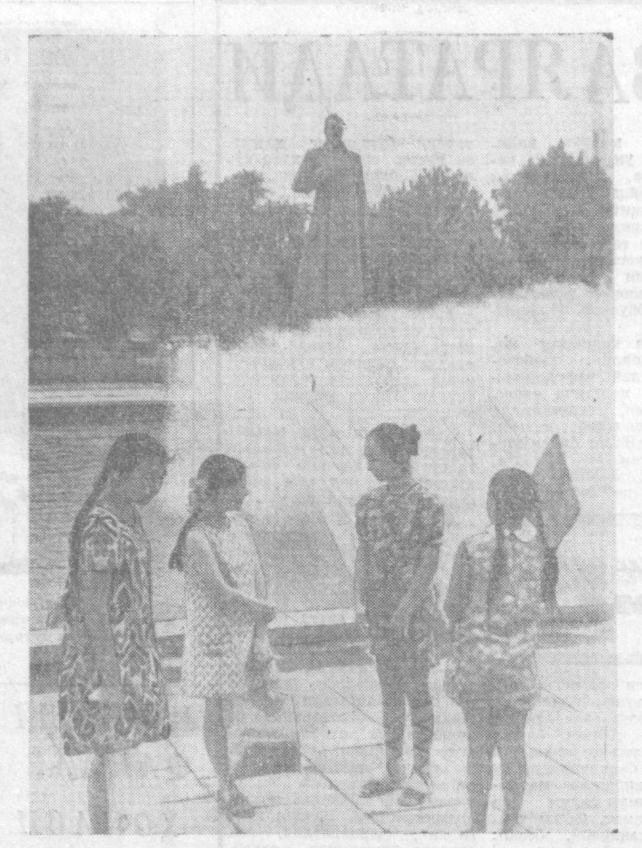

ДУГОНАЛАР... М. Нуриддинов фотоэтюди.

Хап тўғрида

«ҲАП ТУТУН»

ВАРШАВА. Польша мутахассислари концентрация этилган препарат ҳолида дудловчи тутун олиш методини ишлаб чиқдилар ва патентладилар.

Ҳозирги вақтда турли колбасаларни дудлаш учун «Ҳап тутун»дан кенг кўламда фойдаланилмоқда. Бу нарса ўтин тежашдан ташқари дудланган колбаса сифатини яхшилашга ҳам имкон берди.

Гданьскдаги кимё кооперативларидан бирида тайёрланувчи янги препаратга талаб ошганлиги муносабати билан «Ҳап тутун» ишлаб чиқарувчи махсус завод қуришга қарор қилинди.

●

УЗОҚ УМРЛИ ЗОҒОРА БАЛИҚ

ТОКИО. 75 яшар япон Иосикадзу Хаясэ — Гифу префектурасидаги Камо уездида жойлашган қишлоқлардан бирининг ҳовузида яшайдиган зоғора балиқ (карп)нинг қалин дўстидир. Ханако деб ном қўйилган бу балиқ чолга жуда ўрганиб қолган. Чол чақирса олдига келади. Келтирган хўрагини маза қилиб ейди ва ҳатто Хаясэ балиқни бир неча дақиқа қўлида тутиб турганида чиқиб кетишга ҳаракат ҳам қилмайди. Энг ҳайратда қоладигани — зоғора балиқнинг узоқ умр кўрганлигидир. Ханако ҳозир... 224 ёшга кирди.

Хаясэ балиқни боқаётганига 20 йилдан ошади. Унгача узоқ умрли бу зоғора балиққа бувиси қараб турган эди. Ўша бувиси туғилишидан анча илгари ҳам шу ҳовузида ханако бўлган дер эди. Қишлоқда унинг сўзига шубҳа билан қараб келишарди. Нагоя шаҳридан профессор М. Хиро келиб балиқнинг иккита тангасини қирқиб ёшини тасдиқлаб бергач, ҳеч бир шубҳага ўрин қолмади. (ТАСС).

ОТИНГНИ СОТ, МОЛИНГНИ СОТ...

(Ҳажвчи ён дафтаридан)

Устомон, ернинг тагида илон қимирлашини биладиган Мирзакарим даллол ўз ўғлига нуқул:

— Ўзингни бозорга ур, болам, бозорда гап кўп, — дегувчи эди.

Учарликда отасидан ҳам ўтиб тушадиган даллолвачча бозорга балиқдек шўнғиб, бирини ўн қиларди. Ҳозирги кунларда эса, узоқни кўзловчи баъзи ота-оналар ўз насллариға сал бошқачароқ насиҳат қилишадиган бўлишган:

— Ўзингни илмга ур, эркатойим, илмда гап кўп...

Илмда гап кўплиги — ҳаққос рост. Нимага деганда илм — оламни тебратади, фан ва техника — турмушимиз тираги. Ёруғ дунёдаги жамики каттадан-кичик эҳтиёжларимиз, оддий тугмадан тортиб космик кемамизгача илм билан вужудга келиши — ҳаммага маълум. Илм эгаллаб, олим бўлиб кунни тунга, тунни кунга улаб кашфиётлар яратаётган, кишиларнинг оғирини енгил қилаётган фан соҳибларини халқ эъзозлайди, кифтида кўтаради. Илм-фанимиз донғини оламга таратаётган алломаларимиз меҳнати ҳар қанча таъриф-тавсифланса — оз. Аммо гап ҳозир бошқа ёқда. Гап — илмнинг муқаддас даргоҳига ким нима мақсад билан кириб келаётганлигида. Биров илм олишнинг нина билан қудуқ қазишдек меҳнат-машаққатини билиб-сезиб, астойдил енг шимаради, биров бўлса, уни тепа-текин дарёи обизамзам деб, тоғораючелагини олиб югуради. Ҳа, гап ана шу ҳақда.

Олий мактабларимизни йилига минглаб ёш йигит-қизлар тамомлаб чиқишяпти. Қўлларига олий маълумотли мутахассислик дипломини олган ёшларимизнинг аксарияти: «Қани, энди бизга иш кўрсатинг», — деб ғайрат камарларини маҳкам боғлаб меҳнатга шўнғишади — агроном бўлиб тонна-тонна «оқ олтин» ундиришади, инженер бўлиб мураккаб иншоотларни бошқаришади, шифокор бўлиб кишиларимизнинг соғликларини авайлашади, мураббий бўлиб жужуқларга тарбия беришади ва ҳоказо. Улар минглаб, миллионлаб. Олий мактаб дарсхоналаридаёқ илмга астойдил ишқи тушганлари бўлса, пешоналарини маҳкам танғиганларича илмнинг машаққатли чўққиларига тирмашадилар, янги-янги кашфиётлари билан илм-фанни бойитишади, алломаларимиз сафларини тўлдиришади. Уларга шону-шараф!

Аммо бир хил ёшлар ҳам бор. Институтни тамомлагач, бирор жойга бориб, бир-икки йил ишлашгандай бўлишади, аммо топширилган юмушни уддалашаолмасдан ўзларини уёқ-буёққа ташлаб қолишади. Қарайдиларки, ҳалво деган билан оғиз чучимайди, институт дипломи билан соя-салқинда айшу-тaралла қилиш қийин. Энди уларнинг кўнгиллари каттароқ дипломни тусаб қолади: «Оҳ, қанийди, кимсан — фалон фанлар кандидати номини олволсам, эгаганим олдимда, эмағаним кетимда бўлармиди», — қабилидаги ширин хаёлларга чўмишадию, «таваккал», деб аспирантура деган даргоҳга қараб йўртиб қолишади.

Албатта, шаҳар бедарвоза эмас, аспирантурага ҳар ким ҳам олинабермайди, фан дарвозаси астойдил ихлосмандларга очилади. Лекин бўш келган — номард. Ана энди десангиз, ана шу даргоҳи азизга эшикдан бўлмаса бирор туйнукдан кириб олиш учун «ким ўзар» ўйини бошланади. Таниш-билиш, амма-тоға, ошна-оғайни, қўнғироғу «салом айтиб юбордилар», — деган анвои усулларнинг жамийси синаб кўрилади. Қарабсизки, кечагина «жон домла, ҳеч бўлмаса уч қўйиб беринг», деб юрган чала муллавачча — бугун аспирант. Аммо бу ҳали бошламаси, холос. Тема топиш, уни ёзиш, деган гаплар бор. Илмий раҳбар деган гап ҳам бор. Бу ёғининг ҳам ўз «сир»лари бор. Тема қанчалик осон, «диссертациябоп»у, илмий раҳбар қанчалик юқори даражали бўлса, ҳалиги аспирантимизнинг «бахти». Худди эски кигиз китобларда келтириладиган ривоятлардагидек илмий раҳбар ўз аспирантини худди пайғамбардек «филсирот»дан — яъни ҳар қандай муҳокамалардан соғ-омон ўтказиб, илмнинг жаннатига олиб бориб қўяди. Энди ҳимоя деган нарса қолади: Бу эса кўп ҳолларда роли яхшилаб ёдлаб олинган спектаклдек гап: диссертация учун фикрлар (отзывлар) уюштирилган, ҳакамлар (оппонентлар)нинг нима дейишлари олдиндан маълум, уларга бериладиган жавоб ҳам илмий раҳбар билан биргаликда тайёрлаб қўйилган, бўлажак фан кандидати учун эса уларга айтадиган «чуқур миннатдорчилиги»ни (бунинг ҳам тексти чўнтакда) қанақанги таъзим билан ўқиб беришини ойна олдида бир-икки репетиция қилиб олиши қолади холос. Ҳимоя унча чўзилмайди, бу ёқда банкетнинг оши ланж бўлиб кетади...

«Жуда ошириб юборилган», — деб ўйловчилар ҳам топилиб қолар. Лекин бўлиб ўтаётган кандидатлик ҳимояларига диққат билан бир назар ташлаб кўринг-а, — ўндан тўққизи-қуруқ дабдаба. На бирор мунозара, на бирор янгилик устида тортишув... Илмий совет аъзоларининг баъзилари пинакка кетган бўлишса, баъзилари ҳимоя қилинаётган ишнинг мавзусини ҳам суриштирмасдан оҳиста овоз бериб жўнаб қолиш пайида... Қарабсизки, овозлар юз фоиз, яна битта фан кандидати тап-тайёр, ҳамма уни қучоқлаб ўпган, гулларга кўмишган... Лекин «ишни дўндириб қўйган» бу олимча фанга тирноқча ҳисса қўшдими-йўқми — ҳечкимнинг иши йўқ.

Тўғри, ҳамма ҳимоялар ҳам шундай бўлавермайди, албатта. Яқинда мен Тошкент Қишлоқ хўжалиги институтидаги бир ҳимоянинг гувоҳи бўлдим. Ёш олим пахтазор ерларни кузда эмас, баҳорда ҳайдашнинг афзалликларини жуда синчиклаб ишлаб чиқибди. Мен бу тадқиқотчини яхши танирдим, у мазкур мавзу устида ўн йилдан ортиқ заҳмат чекиб ишлади, тажрибада синаб кўрди. Ҳимоя пайтида илмий совет секретари мазкур ишнинг амалга оширилиши бир районда бирнеча миллион сўмлаб фойда келтиришини айтди. Олимлар тадқиқотчининг ишига жуда юксак баҳо беришди... Мен яна бир олимни танийман — Тошкент давлат университетининг журналистика факультетида ишлайди. Бу олим жуда кўп ёш мутахассисларнинг устози, ўнлаб китоблар, юзлаб илмий мақолаларнинг муаллифи. Аммо ҳалигача илмий унвонга эга эмас. Ундан «қачон ёқлайсиз, ахир?» деб кўп сўрашади шогирдлари. У киши бўлса «Хайрли ишнинг кечи бўлмайди, ёқлармиз бир куни», деб мийиғида кулиб қўя беради. Демоқчиманки, ҳақиқий олим, фан кишиси — дабдабаю-тантаналар, даражаю унвонларга маҳлиё бўлиб кетмайди, «бир бало қилиб ҳимояни ўтказиб олиш» учун жонини жабборга бериб уринганлар — бошқалар. Улар олим бўлмаса ҳам ишқилиб кандидат номини олишга, фаннинг улуғ даргоҳида бир нимали бўлиб қолишга уринувчи шахслар. Уларнинг суйган шиори: отингни сот, молингни сот — кандидат бўлдан иборат...

Мухтор ХУДОЙҚУЛОВ.

ФАН ва ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

Иссиқ ҳаво методи билан

БЕРЛИН. Шу йил ГДРда иссиқ ҳаво методи билан қуритиб, 1,2 миллион тоннадан зиёд озуқа тайёрланади. Мутахассисларнинг фикрича, шу тахлитда тайёрланадиган озуқада бошқа методларга нисбатан озуқа моддалари 20—30 процент кўпроқ бўлади.

* * *

Юк ортиш-тушириш станциялари

ТОКИО. Япония давлат тош йўллари корпорацияси давлат йўл магистралларининг асосий жойларида юк ортиш-тушириш станциялари қуриш планини ишлаб чиқди. Ҳар бир шундай станция 8 гектарлик участкада жойлашади ва юк автомашиналари тўхташ жойига, бензин қуйиш ва хизмат кўрсатиш станциясига, омборлар ва ҳайдовчилар ҳордиқ чиқарадиган бинoларга эга бўлади. Станцияларда юклар йўналиш бўйича хилланади. Сўнгра юк машиналари уларни тайинланган жойга элтиб беради. Давлат тош йўлларида ташиладиган юк ҳажмининг ғоятда кўпайиб кетганлигидан шундай станциялар қуриш зарурати вужудга келди. Станциялар юк машиналарининг бўш қатновини анча қисқартиришга имкон беради, бу эса йўллардаги қатновни жўнаштириб юборади.

* * *

Оқармайдиган бўёқ

Ивановодаги О. А. Варенцова номли тўқимачилик фабрикасида газлама бўяш ва унга гул солишнинг янги методи мамлакатимиз саноатида биринчи марта қўллаб кўрилди. Кимёвий ярим маҳсулотлар — мис фталоцианини ёки бошқа металларнинг фталоцианини бевосита толага сингдирилади. Тола рангни ютгач бўялиб қолади. Энди шундай толадан тўқилган газламани неча марта ювганингиз билан ранги ҳеч ўзгармайди.

Қўлланилган бўяш усули катта наф келтиради. Махсус ускуна талаб этилмайди, технологик цикл қисқаради, шунингдек газламаларга берилувчи рангларни ҳам бир мунча кўпайтириш мумкин бўлди.

Ҳозир фабрикада 864 хил турли чит ва штапель материал тўқиб чиқарилмоқда. Газламанинг ярми янгича усул билан бўялмоқда.

(ТАСС мухбири). Иваново.

Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғи шаҳримиз меҳнаткашларининг энг севимли ҳордиқ чиқарувчи манзилгоҳлардан биридир.
СУРАТДА: боғдаги кўл манзараси.
И. Шоиноғомов фотоси.

● Бу — қизиқ

ОИЛА ҲИММАТИ

Шу йил баҳорда Чилонзор районининг 20-кварталида истиқомат қилувчи Ориф ака Нишоновлар оиласи ўз хоҳиши билан Калинин район «Москва» колхозидан ярим қути ипак қурти сўраб олган эди. Оила аъзолари пилла қуртини ғоятда меҳрибонлик билан парваришлаб давлатга 80 килограмм пилла топширишга муваффақ бўлдилар. Бу юксак кўрсаткич колхоз раҳбарларини беҳад хурсанд қилган бўлса, шаҳарликларни ҳайратда қолдирди. Чунки, яқин орада ҳеч ким шаҳарда пилла қурти боқмаган эди.

Ориф ака Нишоновнинг 12 фарзанди бор. Унинг умр йўлдоши Матлуба Аҳмаджонова қаҳрамон она. Улар Орифжон акага яқиндан ёрдам бериб, планда белгиланганидан икки ҳисса кўп пилла топширишга муваффақ бўлдилар.

Аҳил оила ҳимматидан колхоз маъмурияти ғоятда хурсанд. Нишоновлар келаси йили бир қути пилла уруғи олиб боқишга қарор қилдилар.

С. ТЎЛАГАНОВ.

Редактор С. М. ҚОРОМАТОВ.

Бугун ва эртага "Зангори экран"да

25 ИЮНЬ — СЕШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Мурзилканинг саргузаштлари». Болалар учун мультфильм. 18.50 «Очиқ эшиклар куни». Фарғонадан олиб кўрсатилади (ўзбек тилида). 19.35 «Ахборот» информацион программаси. (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 19.50 Ўн минут музика. 20.00 «Мушоира этади давом». 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 «Олтин қўллар». Пахтакорлар учун кўрсатув. 21.20 Ўзбек куйларидан концерт. 21.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Футбол бўйича СССР чемпионати. **ЦСКА — «Динамо»** (Киев). В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.25 Янгиликлар. 18.35 Рангли телевидение. Болалар учун. «Сеҳрли тош қўшиқлари». Мультфильм. 18.50 Рангли телевидение. Спорт кундалиги. 19.20 «Инсон ва қонун». 19.50 П. И. Чайковский номидаги V Халқаро конкурсида. 20.35 «Биринчи троллейбус». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Рангли телевидение. «Марҳабо, талантлар!». Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган халқ ижодкорлари телевизион фестивали. Андижон область бадиий ҳаваскорлик коллективларининг чиқиши (такрорий кўрсатув).

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 19.00 Тошкент янгиликлари. 19.15 «Мандат». Бадиий фильм (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 20.35 Эстрада концерти. 21.15 Реклама ва эълонлар. 21.25 «Қотил маълум бўлди». Илмий-оммабоп фильм.

26 ИЮНЬ — ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.00 Кўрсатувлар программаси. 12.05 Рангли телевидение. Эрталабки гимнастика машғулотлари. 12.20 Янгиликлар. 12.30 Ўқувчилар учун. «Табиат дўстлари». Минскдан олиб кўрсатилади. 13.00 Болалар учун «Мен—Робин Гуд». Телевизион спектакль. 14.10 АҚШ Питсбург университети вокал ансамбли концерти. 15.00 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. 16.35 Кўрсатувлар программаси. 16.40 «Улкан парвоз». Ҳужжатли фильм. 17.30 «Ишнинг юксак унумдорлиги учун курашайлик». Бутуниттифоқ репортажи. **Тошкент кўрсатади.** 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Қувноқ пионер ёзи» (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 18.35 Республика музика педагогика билим юрти ўқитувчиларининг концерти. 19.10 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 19.25 «Дўстлигимиз — қудратимиз». 19.45 «Шеърият мухлисларига». 19.55 «Ахборот» информацион программаси. 20.15 Илғорлар минбари. 20.30 Ўзбекистон ССР халқ артисткаси Берта Давидова куйлайди. **Москва кўрсатади.** 21.00 Рангли телевидение. Футбол бўйича жаҳон чемпионати. ГФРдан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида ҳужжатли фильм. 22.45 «Вақт» информацион программаси. 23.15 Рангли телевидение. «Дўстлар меҳри». 24.00 Рангли телевидение. Рақс зали. 00.30 Рангли телевидение. Футбол бўйича жаҳон чемпионати. ГФРдан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида эркин кураш бўйича Европа чемпионати. Финал. Испаниядан олиб кўрсатилади. 02.15 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 11.00 «Болалар спорт мактаби». Телевизион фильм (рус тилида). 11.20 «Суяксиз бола». Бадиий фильм (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 18.00 Рангли телевидение. «Дарё ортида — анча узоқда». Болалар учун телевизион бадиий фильм. 19.05 Янгиликлар. 19.15 П. И. Чайковский номидаги V Халқаро конкурсида. 20.15 Рангли телевидение. «Ярми ҳазил, ярми чин». Телевизион миниатюралар театри. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 21.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». 21.25 «Халқ истеъмоли молларининг чакана нархлари». Суҳбат. **Рус тилида:** 21.40 Рангли телевидение. «Ассалом, Ёкутистон». Ҳужжатли фильм. 22.30 «Сокин қирғоқлар». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 19.00 Тошкент янгиликлари. **Ўзбек тилида:** 19.15 «Математика оламига саёҳат». 19.55 «Давр, фан, инсон». Илмий-оммабоп фильм (рус тилида). 20.05 Тошкент шаҳри ва Тошкент области меҳнаткашлари учун телевизион программа. «Белгиловчи йил вахтасида». 20.25 «Женя, Женечка, Катюша». Бадиий фильм.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25|VI да **Йўқолган узук,** 26|VI да **Бой ила хизматчи.**

КИНО

25 ИЮНДА
ҚИШКИ БИНОДА

Уктам суворийнинг саргузаштлари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ НОМЛИ, «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Масхарабоз Цибулка ва 6 айиқ — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Уктам суворийнинг саргузаштлари — «ХИВА».

26 ИЮНДА
ҚИШКИ БИНОДА

Уктам суворийнинг саргузаштлари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ НОМЛИ, «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Масхарабоз Цибулка ва 6 айиқ — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Уктам суворийнинг саргузаштлари — «ХИВА».

Кунгабоқар — ТЕЛЬМАН НОМЛИ.

СССР химия саноати министрлиги

«СОЮЗХИМВОЛОКНО» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ

ХИМИЯ ВА ПАХТА ЦЕЛЛЮЛОЗАСИ ТЕХНОЛОГИЯСИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

Институтнинг янги очилган бўлимларига — бўлимлар (фан докторлари), **лабораториялар** (фан докторлари ёки кандидатлари), **секторлар** (фан докторлари ва кандидатлари, юқори малакали мутахассислар) **мудирлари; катта илмий ходимлар** (фан докторлари ва кандидатлари) **ва кичик илмий ходимлар** (фан кандидатлари ва юқори малакали мутахассислар)

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРИГА

КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ФИЗИКАВИЙ-ХИМИЯ БЎЛИМИ

лабораториялар: таркибий тадқиқотлар, тадқиқотларнинг физикавий, химик ва механик методлари;

формовканинг назарий асосларини ишлаб чиқиш сектори;

ХОМАШЁ ВА ЁРДАМЧИ МАТЕРИАЛЛАР БЎЛИМИ

лабораториялар: юзаки — актив ва тўқимачиликнинг ёрдамчи хомашёлари технологияси; ишлаб чиқаришни контроль қилиш;

секторлар: эфир целлюлозаси технологияси, маҳсулотлар ва хомашёларни стандартлаштириш;

АЦЕТАТ ТОЛАЛАР БЎЛИМИ

лабораториялар: формовка технологияси, қоришмалар технологияси, фильер сектори билан юқори тезликда формовка қилиш технологияси, тўқимачиликда қайта ишлаш;

АППАРАТЛАР ВА ПРОЦЕССЛАР БЎЛИМИ

лаборатория: химиявий процессларни тематик моделлаштириш;

секторлар: химиявий процессларни автоматлаштириш, регенерация қоришмалари технологияси;

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА БЎЛИМИ

Илмий-техник группа, патент-лицензия ва илмий-техника информацияси лабораторияси, иқтисодий-техника сектори, илмий-техника кутубхонаси;

экспериментал-механика цехи билан

ЛОЙИҲА-КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИ

Контроль-ўлчов асбоблари билан

МЕХАНИК-СИНАШ СЕКТОРИ

лабораторияларнинг катта ва кичик илмий ходимлари; целлюлоза технологияси, аппаратлар ва процесслар, целлюлозанинг радиацион химияси.

КОНКУРС МУДДАТИ — 13 ИЮЛГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳар, ГСП, М. Горький проспекти, 1 «а»-уй, кадрлар бўлими. Телефон: 62-58-04.

Тошкент оқшоми 4 бет. 25 ИЮНЬ, 1974 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КУЧАСИ, 15-УЙ.

Р — 10601. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А—3149.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими — 33-81-42.